

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Petr Zátpek

PRÁVNÍ POSTIH NEKALÉ SOUTĚŽE

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Daniel Patěk, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 27. 3. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 27. 3. 2015

Petr Zátopek

Poděkování

Rád bych poděkoval panu JUDr. Danielu Patěkovi, Ph.D., za jeho odborné vedení a vstřícný přístup. Poděkování však patří i mým rodičům za jejich podporu a pevné nervy po celou dobu mého studia.

Obsah:

Obsah:	3
Úvod.....	5
1. Právo proti nekalé soutěži obecně	7
1.1 Navázání na tradiční pojetí generální klauzule nekalé soutěže	9
1.2 Rozšíření skutkových podstat nekalé soutěže v občanském zákoníku	10
2. Legitimace subjektů ve sporech v oblasti nekalé soutěže.....	13
2.1 Aktivně legitimované subjekty	14
2.1.1 Soutěžitel	14
2.1.2 Zákazník.....	17
2.1.3 Právnícká osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků	22
2.1.4 Jiná osoba dotčená nekalou soutěží	24
2.2 Pasivně legitimované subjekty.....	24
3. Soukromoprávní prostředky ochrany proti nekalé soutěži	25
3.1 Zdržení se nekalosoutěžního jednání	26
3.2 Odstranění závadného stavu	30
3.3 Přiměřené zadostiučinění	32
3.4 Náhrada škody	36
3.5 Vydání bezdůvodného obohacení	39
3.6 Uveřejnění rozsudku na náklady povinné strany	41
3.7 Určovací žaloba	43
3.8 Svépomoc, nutná obrana a oprávněná obrana	45
3.9 Opravná reklama jako možná ochrana proti nekalé soutěži	48
4. Ochrana proti nekalé soutěži na sociálních sítích.....	49
Závěr	53
Seznam zkrácených názvů	56
Použitá literatura	57
Knihy	57
Odborné články	58
Internetové zdroje	59
Právní předpisy	60
Judikatura.....	61

Nejvyšší soud ČR.....	61
Nejvyšší správní soud	62
Vrchní soudy.....	62
Nejvyšší soud SR.....	62
Soudní dvůr Evropské unie.....	63
Ostatní zdroje.....	63
Resumé.....	64
Abstract.....	65
Klíčová slova a název práce v anglickém jazyce.....	66
Klíčová slova	66
Key Words	66
Název práce v anglickém jazyce.....	66

Úvod

Soutěživost je jedním z definičních znaků člověka. Soutěžíme, protože chceme být úspěšnější, mít vyšší sociální kredit než ostatní, nebo pouze pro opojný pocit z vítězství. Nezáleží na tom, zda se jedná o sportovní klání či vědomostní soutěž. Lidé spolu soutěží ve všech oblastech jejich života a podnikání není výjimkou. Jako všechny soutěže i hospodářská soutěž má určitá pravidla, kterými se koriguje průběh soutěžení v hospodářském styku. Pomocí těchto pravidel se zákonodárce snaží zamezovat nekalým praktikám soutěžitelů, kteří se rozhodli za účelem vlastního zisku porušovat pravidla hospodářské soutěže a poškozovat tak ostatní soutěžitele, což zejména v oblasti podnikání může pro poctivé soutěžitele znamenat fatální následky.

Vzhledem ke změnám nastalým v souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, jsem se v této diplomové práci zaměřil výlučně na soukromoprávní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Občanský zákoník nyní nově zakotvuje komplexní právní úpravu nekalé soutěže. Rovněž jsem se zabýval i nástroji ochrany, které v rámci právní úpravy ochrany proti nekalé soutěži poskytuje zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Cílem této diplomové práce je představit jednotlivé soukromoprávní prostředky ochrany proti nekalé soutěži v rámci českého právního řádu a provést bližší rozbor legitimovaných subjektů ve sporech z nekalé soutěže. Jelikož právní úprava v této oblasti doznala změn vlivem rekodifikace soukromého práva, zabýval jsem se v této práci i těmito změnami a pokusil jsem se zhodnotit jejich přínos.

Tato diplomová práce se člení na čtyři kapitoly. V první kapitole se zabývám obecným úvodem do právních zásahů zaměřených proti nekalé soutěži, zejména se zde zaměřuji na generální klauzuli nekalé soutěže, dále na novou skutkovou podstatu nekalé soutěže, která rozšiřuje výčet speciálních skutkových podstat nekalé soutěže uvedených v občanském zákoníku na deset, a v neposlední řadě se v této úvodní kapitole snažím nastínit problematiku ochrany proti nekalé soutěži na sociálních sítích, které se zatím v současné době dle mého názoru nedostává dostatečné pozornosti, ačkoliv pro nekalosoutěžní jednání je zde ideální prostředí. V druhé kapitole se věnuji legitimaci subjektů ve sporech z nekalé soutěže, zejména pak aktivně legitimovaným subjektům.

Třetí kapitola je věnována podrobnému rozboru jednotlivých soukromoprávních prostředků ochrany proti nekalé soutěži, upravených nejen v občanském zákoníku, ale také v občanském soudním řádu. Závěrem této kapitoly se zabývám opravnou reklamou jako možným budoucím prostředkem ochrany proti nekalé soutěži.

Závěr této diplomové práce je věnován úvahám nad soukromoprávní úpravou práva proti nekalé soutěži a prostředky ochrany proti ní, a to jak z pohledu de lege lata, tak i de lege ferenda.

Tato diplomová práce vychází z právního stavu ke dni 27. 3. 2015.

1. Právo proti nekalé soutěži obecně

Ačkoliv předmětem této práce není obecný právní rozbor nekalé soutěže, považuji za potřebné úvodem práce vymezit v základních bodech současnou právní úpravu nekalé soutěže, resp. nekalosoutěžního jednání v rámci ochrany hospodářské soutěže, jelikož dále v práci budou popsány jednotlivé legitimované subjekty a prostředky ochrany vůči nekalosoutěžnímu jednání.

Občanský zákoník účinný od 1. 1. 2014 upravuje ochranu hospodářské soutěže v rámci čtvrté části „*Relativní majetková práva*“, hlavy třetí „*Závazky z deliktů*“, dílu druhého „*Zneužití a omezení soutěže*“, který v sobě zahrnuje oddíl první „*Obecná ustanovení*“ a oddíl druhý „*Nekalá soutěž*“. Občanský zákoník již výslovně neodkazuje na zvláštní zákon o ochraně hospodářské soutěže, jak tomu bylo v § 42 Obchodního zákoníku. Nicméně zákon o ochraně hospodářské soutěže zůstává v platnosti a ochrana hospodářské soutěže zaměřená na omezení hospodářské soutěže, vyloučení z hospodářské soutěže či narušení hospodářské soutěže je i nadále zajišťována pomocí zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Jelikož dle § 1 odst. např. 1 občanského zákoníku je možné uplatňovat právo soukromé nezávisle na právu veřejném, je možné, aby došlo k současnému postihu subjektu, který se dopustil nekalosoutěžního jednání společně s jednáním, jež je postižitelné dle zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Samotná regulace nekalé soutěže je v občanském zákoníku převzata téměř ve shodné podobě, jakou měla v obchodním zákoníku. Právní úprava je tedy dosti obecná, ale výhodou mála změn je, že většina judikatury k právní úpravě před rekodifikací soukromého práva ČR je aplikovatelná i na většinu ustanovení občanského zákoníku a nedochází tak ke vzniku právní nejistoty. Tato skutečnost v sobě reflektuje jeden ze základních principů, na nichž občanský zákoník spočívá, a sice princip předvídatelnosti soudních rozhodnutí.¹

---

¹ Viz § 13 občanského zákoníku: „*Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho*

Nekalosoutěžním jednáním tedy bude jednání, které naplňuje tři základní podmínky² generální klauzule³, kterými jsou jednání v hospodářském styku, rozpor s dobrými mravy a jednání, kterým se přivodí újma jiným soutěžitelům nebo zákazníkům.

Výše uvedené podmínky jsou kumulativní a po jejich naplnění se jednání stává nejen nekalosoutěžním, ale navíc je takovému jednání protiprávní, resp. zakázané. Protiprávnost nekalosoutěžního jednání vyplývá jednoznačně z explicitního zákazu nekalé soutěže, stanoveného v poslední větě prvního odstavce § 2976 občanského zákoníku: „*Nekalá soutěž se zakazuje*“. Zákaz nekalé soutěže má zásadní význam, neboť bez kvalifikace protiprávnosti nekalosoutěžního jednání bychom jen stěží aplikovali sankční prostředky uvedené v § 2988 a § 2989 občanského zákoníku.

Právní úprava nekalé soutěže dle § 2976 odst. 1 občanského zákoníku je, stejně jako v § 44 obchodního zákoníku, kombinací generální klauzule nekalé soutěže a demonstrativního výčtu jednotlivých skutkových podstat nekalé soutěže.⁴ Hlavní význam generální klauzule spočívá v její rozšiřující a zároveň omezující funkci.

Omezující funkce generální klauzule spočívá v nutnosti naplnění kumulativních podmínek generální klauzule, aby vůbec bylo možné kvalifikovat jednání jako nekalosoutěžní, dle zvláštních zákonných skutkových podstat.⁵

Rozšiřující funkce generální klauzule sice taktéž vychází z nutnosti naplnit podmínky generální klauzule nekalé soutěže, nicméně rozšiřuje kvalifikaci nekalosoutěžního jednání i na jednání, byť naplňující podmínky generální klauzule,

---

právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.“

² Srov. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 215.

³ Generální klauzule nekalé soutěže - viz § 2976 odstavec 1 občanského zákoníku: „*Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.*“

⁴ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 36.

⁵ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 38.

nikoliv však subsumovatelné pod jednotlivé zvláštní skutkové podstaty.⁶ Díky rozšiřující funkci vznikají i jiné tzv. „soudcovské“ skutkové podstaty nekalé soutěže.

Dle D. Ondřejové⁷ je tedy možné „považovat generální klauzuli za jakýsi všeobjímající institut zařazující určité jednání do nekalosoutěžního v případě splnění všech jejích podmínek.“ S tímto názorem se zcela ztotožňuji.

1.1 Navázání na tradiční pojetí generální klauzule nekalé soutěže

Jak již z výše uvedeného vyplývá, je nekalá soutěž nově upravena v občanském zákoníku. Dle důvodové zprávy je tomu tak zejména proto, že „*hospodářská soutěž není omezena jen na podnikatele, nýbrž i na jiné soutěžitele a její úprava zasahuje i soukromá práva a povinnosti dalších osob (např. tzv. osob pomocných). Další podstatný důvod této systematické změny je v tom, že i za situace, kdy je právo hospodářské soutěže upraveno zvláštním zákonem (č. 143/2001 Sb.), neobsahuje tato úprava soukromoprávní ustanovení, která je tudíž potřebné zařadit do občanského zákoníku.*“⁸

Nově občanský zákoník již neupravuje nekalou soutěž popisnou metodou, tak jako tomu bylo do 31. 12. 2013 v obchodním zákoníku (viz § 44 odst. 1 obchodního zákoníku⁹), ale navrácí se k pojetí nekalé soutěže v zákoně proti nekalé soutěži z roku 1927, jenž upravoval nekalou soutěž jako civilní delikt.¹⁰ Občanský zákoník tedy pojímá nekalou soutěž taktéž jako civilní delikt, který upravuje v § 2976 občanského zákoníku.

Zatímco obchodní zákoník upravoval nekalosoutěžní jednání jako „*jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku*“ (viz § 44 odst. 1 obchodního zákoníku),

---

⁶ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 39.

⁷ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 39.

⁸ Srov. Eliáš, K. a kol. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava: Sagit, 2012, s. 1049.

⁹ Srov. § 44 odst. 1 obchodní zákoník „*Nekalou soutěží je jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům. Nekalá soutěž se zakazuje.*“

¹⁰ Srov. § 1 zákona o ochraně proti nekalé soutěži „*Kdo dostane se v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým poškodit soutěžitele, může být žalován, aby se zdržel takového jednání a odstranil závadný stav jím způsobený; věděl-li pak, nebo musil-li vědět, že jednání jeho jest způsobilé poškodit soutěžitele, též, aby nahradil škodu tím způsobenou.*“

úprava v občanském zákoníku (viz § 2976 odst. 1 občanského zákoníku) vypouští pojem „jednání v hospodářské soutěži“. Důvodem této úpravy generální klauzule nekalé soutěže je dle P. Hajna¹¹ širší významu pojmu „hospodářského styku“, který v sobě zahrnuje i „hospodářskou soutěž“ a naplňuje tak snahu zákonodárce, aby úprava nekalé soutěže byla vnímána jako druh spotřebitelského práva.

Taktéž z důvodu širší významu byl z generální klauzule vypuštěn pojem „spotřebitel“ a občanský zákoník nadále používá pojem „zákazník“. Blíže se k pojmu zákazník věnuji v této práci níže, a to v části „2.1.2 – Zákazník“.

Rozdílem současné úpravy oproti tradiční úpravě nekalé soutěže z roku 1927 je kromě rozšíření okruhu osob, které mohou být nekalosoutěžním jednáním poškozeny, ze „soutěžitele“ na „soutěžitele a zákazníky“, také slovní obměna výrazu „poškodit“ spojením „přivodit újmu“.

Úprava nekalé soutěže v občanském zákoníku tak navazuje na prvorepublikovou tradici a spojuje v sobě úpravu obchodního zákoníku a prvorepublikovou úpravu. Tímto vytváří pojetí nekalé soutěže, která odpovídá požadavkům moderní doby a zároveň je úpravou s dlouholetou tradicí na našem území.¹²

1.2 Rozšíření skutkových podstat nekalé soutěže v občanském zákoníku

Důsledkem rekodifikace soukromého práva v ČR je mimo jiné zařazení nové skutkové podstaty „Dotěrné obtěžování“¹³ mezi zvláštní skutkové podstaty nekalé soutěže. O převratné novum se dle D. Ondřejové¹⁴ bohužel nejedná, neboť zákonodárce touto novou skutkovou podstatou pouze duplicitně a bohužel nepřesně upravuje

---

¹¹ Srov. Hajn, P. Zjevné a méně zřejmé změny v českém právu proti nekalé soutěži. Obchodněprávní revue, 2011, č. 7, s. 193.

¹² Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 38.

¹³ § 2986 odst. 1 občanského zákoníku „Dotěrné obtěžování je sdělování údajů o soutěžiteli, zboží nebo službách, jakož i nabídka zboží nebo služeb s využitím telefonu, faxového přístroje, elektronické pošty nebo podobných prostředků, ačkoli si takovou činnost příjemce zjevně nepřejme, nebo sdělování reklamy, při kterém její původce utají nebo zastře údaje, podle nichž ho lze zjistit, a neuvede, kde příjemce může bez zvláštních nákladů přikázat ukončení reklamy.“

¹⁴ Srov. Ondřejová D. Nová skutková podstata nekalé soutěže „dotěrné obtěžování“, aneb další regulace již regulovaného? Obchodní právo č. 12/2013, rubrika Nad novou úpravou soukromého práva, s. 445.

soudcovskou skutkovou podstatu, tzv. „*nevyžádanou reklamou*“, „*nekalou obchodní praktiku*“ či „*spam*“, upravenou veřejným právem, a to zákonem č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele či zákonem č. 480/2004 Sb. o některých službách informační společnosti.

Podle názoru D. Ondřejové¹⁵ lze skutkovou podstatu dotěrného obtěžování v § 2986 odst. 1 občanského zákoníku rozdělit na dvě části, a to na první část, v níž dochází zejména ke sdělování údajů o soutěžiteli, zboží nebo službách pomocí telefonu, faxu, elektronické pošty či obdobných prostředků. To vše se však děje navzdory skutečnosti, že příjemce si toto sdělování nepřeje.

Výše uvedenými údaji o soutěžiteli bude zejména údaj o obchodní firmě, názvu, ochranné známce, webových stránkách, charakteru činnosti soutěžitele apod. Dle D. Ondřejové¹⁶ musí ke sdělování údajů o soutěžiteli, zboží nebo službách nebo nabídce zboží nebo služeb dojít pomocí prostředků elektronické komunikace, tj. telefonu, faxového přístroje, elektronické pošty nebo podobných prostředků.

Existuje však i názor P. Hajna¹⁷, který uvádí, že ve výše zmíněné první části jsou hned dvě dílčí skutkové podstaty, „*z nichž jedna postihuje sdělování údajů o soutěžiteli, zboží nebo službách, ať už k tomuto sdělování dochází jakýmkoliv způsobem; druhá postihuje nabídku zboží a služeb s využitím elektronických komunikací.*“ Na podporu své teze uvádí P. Hajn skutečnost, že termín „*nabídka zboží nebo služeb*“ se vyskytuje duplicitně v rámci jedné úpravy, a zákonodárce chtěl tedy nejspíš postihnout dotěrné obtěžování jak tradičními způsoby, tj. vyhazování letáků do schránky či podomní prodej obchodních zástupců, tak prostřednictvím elektronických komunikací a v neposlední řadě také způsoby, jež zákonodárce nemohl předem předvídat.

Srovnáme-li tedy výklad předmětného ustanovení D. Ondřejové s výkladem P. Hajna, dospějeme k zjištění, že zatímco výklad D. Ondřejové je spíše restriktivní, výklad P. Hajna extenzivně postihuje dotěrné obtěžování v různých formách. Osobně se přikláním

---

¹⁵ Srov. Ondřejová, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 228.

¹⁶ Srov. Ondřejová D. *Nová skutková podstata nekalé soutěže „dotěrné obtěžování“, aneb další regulace již regulovaného?* *Obchodní právo* č. 12/2013, rubrika *Nad novou úpravou soukromého práva*, str. 445.

¹⁷ Srov. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. *Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s.236.

k výkladu P. Hajna, jelikož se domnívám, že obzvláště v právu nekalé soutěže je nutné vykládat formy spíše extenzivně. V dnešní době se hospodářská soutěž a praktiky soutěžitelů mění tak rychle, že by se zákonodárce mohl věnovat jen tomuto odvětví a stejně by jeho snaha postihnout všechna nekalosoutěžní jednání vyšla vniveč. Otázkou však zůstává, zda bychom si nevystačili s aplikací generální klauzule na tyto případy, neboť právě snaha kazuisticky upravit nekalou soutěž může být ve výsledku škodlivá, minimálně v umožnění dvojího výkladu již na úrovni teoretické (viz výše) a tím vzniku právní nejistoty.

Jasný není ani postih jednorázového jednání ze strany soutěžitele. Dle gramatického výkladu k ustanovení § 2978 občanského zákoníku je takovéto jednání nepostizitelné. Nepřímo to vyplývá z užitého termínu „sdělování“, jež předpokládá opakované jednání. Dalo by se tedy presumovat možnost každého soutěžitele jednou oslovit každého příjemce. S tímto závěrem však nesouhlasí D. Ondřejová¹⁸. Zejména s ohledem na počet soutěžitelů v ČR nelze takovéto jednání tolerovat a právo jednorázového reklamního sdělení každému soutěžiteli přiznat, neboť by došlo k nepřiměřenému zatížení všech příjemců. Nepochybně zde bude záležet na tom, zda jednorázové sdělení je v konkrétním případě v rozporu s dobrými mravy soutěže¹⁹ a zda budou naplněny i další dvě podmínky nekalé soutěže.

Další nepřesnost, a s ní související částečnou právní nejistotu, spatřuje D. Ondřejová²⁰ v použitém pojmu „zjevně nepřije“. Autorka tento pojem označuje za neurčitý a konstatuje, že i zde bude záležet na dalším výkladu tohoto termínu soudy, aby bylo možné posoudit, co přesně tento termín postihuje a co již nikoliv.

Druhá část skutkové podstaty se zaměřuje na nekalé sdělování reklamy, při němž původce utajuje nebo zastírá své identifikační údaje a navíc neuvede, kde může příjemce těchto reklamních sdělení přikázat jejich ukončení.

Výše popsany pojem „sdělování reklamy“ nezahrnuje ani zde jiné formy než výše uvedené elektronické formy komunikace. Pokud by totiž tzv. druhá část skutkové

---

¹⁸ Srov. Ondřejová D. Nová skutková podstata nekalé soutěže „dotěrné obtěžování“, aneb další regulace již regulovaného? Obchodní právo č. 12/2013, rubrika Nad novou úpravou soukromého práva, str. 445.

¹⁹ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. února 2006, sp. zn. 32 Odo 189/2005.

²⁰ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 229.

podstaty zahrnovala i jiné prostředky sdělování než elektronické, popsané výše, jednalo by se spíše o generální klauzuli dotěrného obtěžování, zcela nesystematicky zařazenou doprostřed úpravy.²¹ V přímém rozporu s tímto názorem D. Ondřejové je výklad P. Hajna, který výslovně konstatuje, že „zákon zřejmě počítá s tím, že reklama je stále sdělována i tradičními způsoby, nikoliv jen pomocí elektronických komunikací.“²² Ani zde se tedy teoretické výklady neshodují a bude nutné vyčkat, k jakému názoru se přikloní soudní praxe. Zda to bude názor D. Ondřejové, vycházející ze základních výkladových ustanovení občanského zákoníku, tj. § 2 odst. 2, nebo to bude názor P. Hajna, extenzivně vykládající ustanovení, jež následně koresponduje s reálným stavem.

Odhlášení nevyžádaného reklamního sdělení nesmí pro příjemce znamenat žádné zvláštní náklady, tj. nesmí být spojeno například s telefonátem na zvláštní linku spojenou s jakýmkoliv poplatky, výjimkou tedy bude bezplatná telefonní linka. Nicméně časové náklady spojené s tzv. „proklikáním se“ k odhlášení reklamních sdělení, které mohou být často enormní, již zákonodárce nijak nezohledňuje. Příjemcům tak mnohdy nezbývá nic jiného než tyto náklady obětovat pro vidinu volnější e-mailové schránky.

Odstavec druhý § 2978 občanského zákoníku se vztahuje toliko na jednání podnikatele. Doslovným výkladem tedy dospějeme k závěru, že zasílání reklamních sdělení nepodnikatelem v rámci jeho činnosti je nedovolené. Zákonodárce dle D. Ondřejové²³ zde měl spíše použít širší označení „soutěžitel“.

2. Legitimace subjektů ve sporech v oblasti nekalé soutěže

Právní úpravu subjektů ve sporech v oblasti nekalé soutěže převzal občanský zákoník z obchodního zákoníku v téměř nezměněné podobě. Základ pro vymezení subjektů ve sporech v oblasti nekalé soutěže tak nově nalezneme ve dvou

---

²¹ Srov. Ondřejová D. Nová skutková podstata nekalé soutěže „dotěrné obtěžování“, aneb další regulace již regulovaného? Obchodní právo č. 12/2013, rubrika Nad novou úpravou soukromého práva, s. 446.

²² Srov. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 237.

²³ „Nová skutková podstata nekalé soutěže „dotěrné obtěžování“, aneb další regulace již regulovaného?“ Obchodní právo č. 12/2013, rubrika Nad novou úpravou soukromého práva, s. 447.

procesněprávních ustanoveních § 2988 a § 2989 občanského zákoníku. Stejně jako obchodní zákoník rozděluje i občanský zákoník subjekty legitimované ve sporech v oblasti nekalé soutěže na tři základní skupiny.²⁴

První skupinou jsou subjekty, které se nekalosoutěžního jednání mohou dopouštět, tj. osoby pasivně legitimované.

Druhou skupinou jsou pak subjekty, jež mohou být nekalosoutěžním jednáním dotčeny. Takovéto subjekty jsou oprávněny se proti nekalosoutěžnímu jednání bránit, a jsou tedy subjekty aktivně legitimované.

Třetí zvláštní skupinou, subsumovanou pod subjekty aktivně legitimované, jsou subjekty, které nejsou přímo nekalosoutěžním jednáním dotčeny, nicméně jsou oprávněny žalovat pro nekalou soutěž. Těmito subjekty budou typicky právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků.

2.1 Aktivně legitimované subjekty

Aktivně legitimované subjekty mohou žalovat při sporech v oblasti nekalé soutěže a mohou tak v těchto sporech vystupovat na straně žalobce. Subjekty aktivně legitimovanými ve sporech v oblasti nekalé soutěže mohou být soutěžitel, zákazník, právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků, či jiná osoba dotčená nekalou soutěží.

2.1.1 Soutěžitel

Pozitivní vymezení soutěžitele se nachází v § 2972 občanského zákoníku, který stanoví znaky soutěžitelů a hranice jejich činnosti²⁵. Skutečnost, že nová definice soutěžitele v občanském zákoníku již explicitně nevyjadřuje práva „svobodně rozvíjet svou soutěžní činnost v zájmu dosažení hospodářského prospěchu a sdružovat se k výkonu této činnosti“²⁶ zřejmě nezpůsobuje žádnou výraznou změnu. Výše uvedené právo lze totiž přímo dovodit z čl. 26 odst. 1 a čl. 27. odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

---

²⁴ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 22.

²⁵ § 2972 občanského zákoníku „Kdo se účastní hospodářské soutěže (soutěžitel), nesmí při soutěžní činnosti, ani při sdružování k výkonu soutěžní činnosti, vlastní účast v hospodářské soutěži nekalou soutěží zneužívat, ani účast jiných v hospodářské soutěži omezovat.“

²⁶ Viz § 41 obchodního zákoníku.

S přihlédnutím k § 2 občanského zákoníku lze uzavřít, že zákonodárce se rozhodl dále tato práva duplicitně neupravovat.

V návaznosti na ustálenou judikaturu²⁷ již nová definice soutěžitele v občanském zákoníku neobsahuje upřesnění, že soutěžiteli jsou fyzické i právnické osoby, „i když nejsou podnikatelé“ (§ 41 obchodního zákoníku).

Soutěžitelem může být de facto kdokoliv, kdo vstoupí na relevantní trh a má zájem na výsledku hospodářské soutěže, což potvrzuje ve své judikatuře i Nejvyšší soud ČR²⁸. Avšak i toto tvrzení má své hranice. Zejména jedná-li se o zaměstnance, který se podílí na nekalosoutěžním jednání dle pokynů svého zaměstnavatele. V takovém případě nebude zaměstnanec za nekalosoutěžní jednání odpovědný, a ačkoliv se podílel na hospodářské soutěži a měl zájem na výsledku, zejména aby splnil pokyn zaměstnavatele, nebude považován za soutěžitele.²⁹

Soutěžitele můžeme dělit na dva základní typy, a to na soutěžitele v užším slova smyslu a na soutěžitele v širším slova smyslu.

Soutěžiteli v užším slova smyslu jsou jak konkurenti přímí, tak i nepřímí, a to buďto podnikatelé nebo osoby podnikající neoprávněně. Zákonnou úpravu podnikatele nalezneme v ustanovení § 420 a § 421 občanského zákoníku. Základními znaky podnikatele dle § 420 odst. 1 občanského zákoníku jsou samostatný výkon výdělečné činnosti na vlastní účet a odpovědnost, způsobem živnostenským či obdobným, za účelem dosahování zisku a navíc musí tak činit soustavně.³⁰

Jedná-li se o vztah podnikatele a spotřebitele, kdy je nutné zajistit ochranu slabší strany spotřebitele, pak je podnikatelem také osoba, jež uzavírá smlouvy v rámci vlastní podnikatelské činnosti nebo na účet podnikatele.³¹ Pro určení, zda je daná osoba

---

²⁷ Např. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 10. 2003 sp. zn. 29 Odo 106/2001 nebo Usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 4 Obo 84/2007.

²⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 1. 2007 sp. zn. 32 Odo 1464/2006.

²⁹ Srov. *Munková, J.* Právo proti nekalé soutěži. Komentář. 3. vydání, Praha : C. H. Beck, 2008, s. 111.

³⁰ Srov. § 420 odst. 1 občanského zákoníku „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“

³¹ Srov. § 420 odst. 2 občanského zákoníku „*Pro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo*

podnikatelem, nám také poslouží nevyvratitelná domněnka vtělená do ustanovení § 421 odst. 1 občanského zákoníku, která stanoví, že za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku nebo vyvratitelná domněnka v ustanovení § 421 odst. 2 občanského zákoníku, jež presumuje za podnikatele ty, kteří mají k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.³² Osoby podnikající neoprávněně, tj. bez příslušného podnikatelského oprávnění, jsou považovány za podnikatele zejména z praktických důvodů. Ačkoliv tyto osoby nedisponují podnikatelským oprávněním, jednají, jako by takovéto oprávnění měly, a svým jednáním se nejen snaží dosáhnout kýženého výsledku hospodářské soutěže, ale také se dostávají do přímého styku s osobami podnikajícími oprávněně. Bez pochyby se tedy účastní hospodářské soutěže, a je tedy nutné, aby i na tyto osoby bylo možné uplatňovat ustanovení proti nekalé soutěži. Tyto osoby nemohou zpochybnit povahu nebo platnost právního jednání jen proto, že nemají ke své činnosti potřebné oprávnění, nebo je jim činnost zakázána (viz § 5 odst. 2 občanského zákoníku). Vedle uvedených ustanovení lze neoprávněně podnikání sankcionovat také dle předpisů veřejného práva. Tento princip explicitně vyjadřuje ustanovení § 1 odst. 1 věta druhá občanského zákoníku, která upravuje nezávislé uplatňování soukromého práva na právu veřejném.

Soutěžiteli v širším slova smyslu jsou soutěžitelé příležitostní, tj. nepodnikatelé. Tyto osoby budou soutěžiteli jen příležitostně, a to v situaci, kdy zasáhnou do hospodářské soutěže jednáním vedeným zájmem na výsledku hospodářské soutěže. Typickým příkladem těchto osob budou např. svobodně tvořící umělci, vědci, státní či samosprávné jednotky.³³

S pojmem „*soutěžitel*“ úzce souvisí pojem „*konkurent*“ a právě tyto dva pojmy bývají často nesprávně zaměňovány. Ačkoliv toto dělení má význam spíše teoretický než

---

obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.“

³² Srov. § 421 občanského zákoníku „(1) Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Za jakých podmínek se osoby zapisují do obchodního rejstříku, stanoví jiný zákon. (2) Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.“

³³ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 38-39.

praktický, je vhodné, aby se tyto pojmy užívaly ve správných souvislostech.

Konkurenty můžeme dělit na přímé a nepřímé. Zatímco přímým konkurentem bude osoba podnikající ve stejném oboru s výrobky shodnými svou podstatou či velmi podobnými, nepřímým konkurentem bude osoba podnikající ve stejném oboru, nicméně konkurenční výrobky budou nikoliv shodné či podobné, ale pouze substituovatelné. Jak z výše uvedeného vyplývá, je pojem soutěžitel obsahově širší než pojem konkurent, a lze tak konkurenta vždy považovat za soutěžitele, zatímco soutěžitele nelze považovat vždy za konkurenta. Ostatně toto tvrzení je podpořeno i rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR³⁴.

Otázku aktivní legitimace soutěžitele tak můžeme uzavřít tím, že soutěžitel je aktivně legitimovaným subjektem ve všech skutkových podstatách nekalé soutěže, pakliže jsou nekalosoutěžním jednáním ohrožena či porušena jeho práva³⁵. Soutěžitel je oprávněn také uplatňovat veškeré nároky vůči rušiteli dle § 2988 občanského zákoníku, a to v případě, že vystupuje v právních sporech samostatně. Mezi tyto nároky patří zdržení se nekalé soutěže, odstranění závadného stavu, přiměřené zadostiučinění, náhrada škody a vydání bezdůvodného obohacení. Pokud však za soutěžitele vystupuje právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů, může se dle § 2989 občanského zákoníku domáhat pouze zdržení se nekalé soutěže nebo odstranění závadného stavu³⁶, a to ve všech skutkových podstatách nekalé soutěže s výjimkou § 2982 až § 2985 občanského zákoníku.

2.1.2 Zákazník

Na rozdíl od pojmu „*soutěžitel*“ definici pojmu „*zákazník*“ bychom hledali v občanském zákoníku marně. Pojem „*zákazník*“ totiž není v občanském zákoníku nikde přesně specifikován a jeho přesný význam je tak ponechán na výkladové praxi soudů. Dle P. Hajna³⁷ je pojem zákazník nadřazen pojmu „*spotřebitel*“. Tento názor P. Hajna

---

³⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 1. 2006, sp. zn. 32 Odo 1642/2005.

³⁵ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 247.

³⁶ Viz § 2989 Občanského zákoníku.

³⁷ Srov. Hajn, P. Zjevné a méně zřejmé změny v českém právu proti nekalé soutěži, Obchodněprávní revue, 2011, č. 7, s. 194.

koresponduje také s důvodovou zprávou k zákonu č. 152/2010 Sb., jenž byl novelou generální klauzule nekalé soutěže v obchodním zákoníku³⁸ a který výše uvedený pojem „další zákazník“ do právní úpravy zavedl.

Zákazníkem se tedy rozumí i jiná osoba než „spotřebitel“³⁹, kterou může být jak fyzická tak i právnická osoba, která nepodniká, nebo ačkoliv podniká, je v hospodářském styku s profesionálem v pozici tzv. „slabší strany“⁴⁰.

Přikloníme-li se k výše uvedenému názoru P. Hajna, že pojem zákazník v sobě zahrnuje i pojem „spotřebitel“, je na místě vymezit osobu spotřebitele v ochraně proti nekalé soutěži.

Současná právní úprava poskytuje dvě téměř shodné základní definice spotřebitele. Další definice spotřebitele nalezneme v jiných zákonech⁴¹ a jejich aplikace slouží pouze pro tyto zvláštní zákony. Výchozí veřejnoprávní definici nalezneme v zákoně o ochraně spotřebitele⁴². V rámci ochrany proti nekalé soutěži však budeme vycházet z definice soukromoprávní, a to dle občanského zákoníku. Tento označuje za spotřebitele každého člověka, tj. stejně jako zákon o ochraně spotřebitele pouze fyzickou osobu, která mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná (viz § 419 občanského zákoníku). Toto vymezení spotřebitele jakožto fyzické osoby je v souladu s judikaturou Evropského soudního dvora⁴³, dle které je možné za spotřebitele považovat pouze osobu přirozenou.

---

³⁸ Viz Sněmovní tisk 990/0.

³⁹ § 419 občanského zákoníku.

⁴⁰ Srov. Eliáš, K. a kol. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, Ostrava: Sagit, 2012, s. 199 až 201.

⁴¹ Např. zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² Srov. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele „pro účely tohoto zákona se rozumí: spotřebitelem fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání“.

⁴³ Rozsudek soudního dvora Evropských společenství ze dne 22. 11. 2001, spojené věci C-541/99, C-542/99 „...the term 'consumer', as defined in Article 2(b) of the Directive, must be interpreted as referring solely to natural persons.“.

Společně s pojmem spotřebitel je vhodné zmínit také model tzv. „*průměrného spotřebitele*“, který již dříve upravila směrnice o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu⁴⁴. Občanský zákoník do sebe tento model promítá, a to v ustanovení § 4 odstavec 1, jež vyjadřuje požadavek na obvyklost a normálnost v chování subjektů práva, což lze vztáhnout i na chování právnických osob.⁴⁵ Model „*průměrného spotřebitele*“ se užije zejména v rozhodování o dotčení konkrétního spotřebitele v případech nekalosoutěžního jednání. Nepřihlíží se však k individuálnímu jednotlivci, ale vychází se toliko z právě zmiňovaného modelu „*průměrného spotřebitele*“. Tento právní konstrukt usnadňuje rozhodovací činnost soudů, neboť umožňuje předpokládat atributy průměrného spotřebitele, mezi které patří zejména rozumná míra pozornosti, opatrnosti či dostatek informací u konkrétních jednotlivců. Skutečnost, že současný průměrný spotřebitel je osobou dostatečně opatrnou a pozornou, potvrzuje například i rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 1. 2011 sp. zn. 23 Cdo 1748/2010.⁴⁶ Spotřebitel je sice slabší stranou v hospodářském styku s podnikatelem, ale s ohledem na rozvoj moderních technologií a celkovou dostupnost informací potřebných k dostatečně opatrnému jednání spotřebitele je taktéž nutné chránit i podnikatele právě před spotřebitelem, který by díky své silné právní ochraně mohl v krajním případě svého slabšího postavení zneužít. Nicméně ani hledisko „*průměrného spotřebitele*“ nemůže být aplikováno se strojovou automatikou, neboť by ve svém důsledku mohlo vést k zásahu do ochrany spotřebitele jakožto slabší strany. Ačkoliv se jedná o rozhodnutí správního soudu, tj. rozhodnutí v oblasti veřejného práva, dovolil bych si jako příklad uvést

---

⁴⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/29/ES, ze dne 11. 5. 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu.

⁴⁵ Srov. *Hajn, P.* Nekalá soutěž a některá obecná ustanovení nového občanského zákoníku. *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 4, s. 97.

⁴⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 1. 2011 sp. zn. 23 Cdo 1748/2010 „*Při posuzování, zda jednání soutěžitele (spočívající v tom, že soutěžitel dováží, prodává a distribuuje výrobky TWINGO, které napodobují tvar a vzhled a název výrobků TWIX i charakteristické znaky obalu těchto výrobků) mohlo přivodit újmu jinému soutěžiteli či spotřebitelům, je třeba vycházet z hlediska průměrného spotřebitele (spotřebitele nakupujícího cukrovinky a orientujícího se zejména podle značky a kvality zboží, ale i dalších vlastností zboží, jako např. cena). Hledisko průměrného spotřebitele bere v úvahu spotřebitele, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný, s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory.*“

rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2014, sp. zn. 4 As 98/2013, který ve svém rozhodnutí právě modifikuje hledisko „*průměrného spotřebitele*“ stran jeho kritičnosti k reklamě slibující uzdravení. Jestliže je spotřebitel nemocný, dospěl soud k názoru, že „*je třeba zohlednit nižší kritičnost a větší důvěřivost vůči reklamě slibující vyléčení nemoci u takových spotřebitelů.*“⁴⁷

V nekalosoutěžních sporech nese stejně jako v ostatních občanskoprávních sporech důkazní břemeno žalobce, který je povinen označit důkazy k podložení svých tvrzení. Občanský zákoník stejně jako dřívější úprava zachovává obrácení důkazního břemene ve sporech z nekalé soutěže ve prospěch spotřebitele. Zákonodárce však zde užívá termín spotřebitel a nikoliv zákazník, jak je tomu v § 2988 občanského zákoníku. Dle D. Ondřejové⁴⁸ není současná ani dřívější úprava v souladu s evropskou úpravou⁴⁹, neboť dle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/29/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/114/ES, sice úprava důkazního břemene přísluší vnitrostátnímu právu, nicméně stanovuje, že soudy by měly mít možnost od obchodníků požadovat prokázání správnosti jejich skutkových tvrzení, tj. provést obrácení důkazního břemene v případech ad hoc, nikoliv ex lege, jak je tomu v současné úpravě. Obrácení důkazního břemene ve prospěch spotřebitele tedy znamená, že rušitel je povinen dokázat, že se nekalé soutěže nedopustil. Jako příklad uvádí P. Hajn⁵⁰ spor z nekalé soutěže, v němž spotřebitel žádá přiznání nároku náhrady škody. Z důvodu obráceného důkazního břemene zde bude rušitel povinen prokázat, že škoda nebyla způsobena jeho nekalosoutěžním jednáním, a nárok, kterého se spotřebitel domáhá, je neopodstatněný. Princip obráceného důkazního břemene se však neaplikuje ve všech případech nekalé soutěže. Dle § 2989 odst. 2 občanského zákoníku se použije toliko v případech, kdy

---

⁴⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2014, sp. zn. 4 As 98/2013-88.

⁴⁸ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 300.

⁴⁹ ze dne 11. 5. 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě shodně konstatují „*Ačkoli stanovení důkazního břemene přísluší vnitrostátním právu, je vhodné umožnit soudům a správním orgánům, aby od obchodníků požadovaly prokázání správnosti jejich skutkových tvrzení.*“

⁵⁰ Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. Praha : Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1231.

spotřebitel uplatňuje právo, aby se rušitel zdržel nekalosoutěžního jednání nebo aby odstranil závadný stav, a to pouze za předpokladu, že se jedná o skutkové podstaty uvedené v § 2976 až 2981 občanského zákoníku nebo v § 2987 občanského zákoníku. Jak jsem již zmínil výše v příkladu P. Hajna, bude důkazní břemeno obráceno ve prospěch spotřebitele také v případě, v němž bude spotřebitel uplatňovat nárok na náhradu škody.

V občanském zákoníku se zákonodárci podařilo napravit nedostatek obsažený v § 54 odst. 2 obchodního zákoníku, tj. v případě skutkové podstaty srovnávací reklamy (§ 2980 občanského zákoníku). Nově dochází k obrácení důkazního břemene i v případě této skutkové podstaty. D. Ondřejová⁵¹ však upozorňuje, že ačkoliv se zákonodárci podařilo odstranit výše uvedenou legislativní chybu, do výčtu skutkových podstat, u nichž dochází k obrácení důkazního břemene, není zařazena nová skutková podstata dotěrného obtěžování (§ 2986 občanského zákoníku). Jedná se o nový zákonný nedostatek, který bude třeba odstranit, jelikož ve sporech z dotěrného obtěžování bude spotřebitel tím, do jehož práv bude často zasahováno, a je tak na místě, aby i zde docházelo k obrácení důkazního břemene.

S ohledem na výše uvedené lze dovodit aktivní legitimaci „zákazníka“ (§ 2976 občanského zákoníku) v těch skutkových podstatách, kde budou jeho práva ohrožena či porušena. Zejména se jedná o nekalou soutěž dle generální klauzule, skutkovou podstatu klamavé reklamy, klamavého označení zboží nebo služby, srovnávací reklamy, vyvolání nebezpečí záměny, dotěrného obtěžování a ohrožení zdraví nebo životního prostředí. Dle názoru D. Rause⁵² je aktivní legitimace spotřebitele u určitých skutkových podstat nekalé soutěže vyloučena. Mezi tyto skutkové podstaty patří parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování a porušení obchodního tajemství. Analogicky by mělo být vyloučení aktivní legitimace spotřebitele z určitých skutkových podstat nekalé soutěže aplikovatelné i na pojem zákazník, s nímž operuje občanský zákoník. Nicméně pokud by však došlo k ohrožení či porušení práv spotřebitele, resp. zákazníka, bude dle D. Ondřejové⁵³ aktivně legitimován i v těchto skutkových podstatách.

---

⁵¹ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 301.

⁵² Srov. Raus, D. Spory o nekalou soutěž a aktivní legitimace. Právní rádce, 1998, č. 3, s. 13.

⁵³ Srov. Ondřejová D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 47.

Zákazník stejně jako soutěžitel je oprávněn vystupovat v právních sporech z nekalé soutěže buďto samostatně, kdy může uplatňovat veškeré zákonné nároky dle § 2988 občanského zákoníku, tj. zdržení se nekalé soutěže, odstranění závadného stavu, přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení. Nebo na místo zákazníka, může v řízení vystupovat právnická osoba oprávněnou hájit zájmy zákazníků. V tomto případě se může domáhat pouze zdržení se nekalé soutěže nebo odstranění závadného stavu (dle § 2989 občanského zákoníku), a to ve všech skutkových podstatách nekalé soutěže s výjimkou § 2982 až § 2985 občanského zákoníku, stejně jako je tomu v případě soutěžitele.

2.1.3 Právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků

Prvorepubliková úprava v zákoně proti nekalé soutěži stanovila podmínku pro právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů, dle které mohla právnická osoba hájit tyto zájmy, jen pokud měla ochranu zájmů jakožto svůj cíl uvedenou ve svých stanovách.⁵⁴ Navíc historická úprava znala pouze právnické osoby oprávněné hájit práva soutěžitelů (viz § 15 zákona proti nekalé soutěži). Oproti tomu ani obchodní zákoník, ani občanský zákoník blíže nespecifikují, jaké právnické osoby jsou „*oprávněny*“ hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků, a občanský zákoník, stejně jako dříve obchodní zákoník, nerozlišuje mezi právnickou osobou oprávněnou hájit zájmy soutěžitelů nebo právnickou osobou oprávněnou hájit zájmy zákazníků a užívá společné označení pro tyto právnické osoby „*Právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků*“ (viz § 2989 odst. 1 občanského zákoníku).

Tyto právnické osoby jsou vyčleněny mimo okruh subjektů, jejichž práva jsou nekalou soutěží přímo ohrožena či porušena.⁵⁵ Aktivní legitimaci proto dovozujeme rozdílným způsobem oproti soutěžitelům či zákazníkům. Zatímco u obou výše uvedených je pro aktivní legitimaci nutné, aby došlo k ohrožení či porušení jejich práv, k aktivní legitimaci právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků postačí právě ohrožení či porušení práv soutěžitele či zákazníka, a to bez nutnosti, aby tyto osoby

---

⁵⁴ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 293.

⁵⁵ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 295.

byly jejími členy. Z tohoto vyplývá i akcesorická povaha aktivní legitimace těchto právnických osob.

Díky aktivní legitimaci právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků mohou tyto právnické osoby samostatně a vlastním jménem žalovat z nekalé soutěže a jednat u soudu svým jménem, tj. vystupovat jako účastník řízení, nikoliv jako zástupce, na základě zmocnění ze strany soutěžitele či zákazníka, jehož práva byla ohrožena či porušena nekalou soutěží.⁵⁶

Dalším specifikem aktivní legitimace právnických osob oprávněných hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků je zákonné negativní vymezení skutkových podstat nekalé soutěže (viz § 2989 odst. 1 občanského zákoníku), v nichž mohou tyto právnické osoby vystupovat namísto soutěžitelů či zákazníků. Jedná se o „*parazitování na pověsti*“ (§ 2982 občanského zákoníku), „*podplácení*“ (§ 2983 občanského zákoníku), „*zlehčování*“ (§ 2984 občanského zákoníku) a „*porušení obchodního tajemství*“ (§ 2985 občanského zákoníku). Za předpokladu, že soutěžitelé nebo zákazníci budou na svých právech ohroženi v těchto čtyřech skutkových podstatách, bude zejména zákazník tím, který bude často jak profesionálně, tak i ekonomicky slabší než soutěžitel nebo rušitel, a tím pádem v podstatné nevýhodě, neboť jeho práva nebude moci hájit výše zmíněná právnická osoba.

Výše uvedenými právními osobami mohou být zejména právnické osoby, jež mají ochranu hospodářských zájmů soutěžitelů nebo zákazníků jako hlavní předmět své činnosti. Na straně soutěžitelů to bude např. „*Obchodní a hospodářská komora ČR*“, „*Agrární komora ČR*“ a na straně zákazníků např. „*Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace*“. Dále pak právnické osoby, jež mají ochranu hospodářských zájmů soutěžitelů nebo zákazníků jako svou vedlejší činnost (např. „*obec, která by chránila zájmy občanů jakožto spotřebitelů proti nekalé soutěži provozované na území obce*“⁵⁷). Aktivně legitimovanou právní osobou bude také v případě nekalosoutěžního jednání ohrožující zdraví nebo životního prostředí jakákoliv právní osoba zabývající se ochranou životního prostředí, pokud ochrana soutěžitelů nebo zákazníků vyplývá z její

---

⁵⁶ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 75.

⁵⁷ Srov. Eliáš, K., Bejček, J., Hajn, P. a kol. Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2007, s. 394.

faktické činnosti. V neposlední řadě se může také jednat o nahodile oprávněné právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů nebo spotřebitelů zejména z důvodu potřeby bezodkladného řešení jejich různých potřeb a problémů.⁵⁸

Právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků se však vyskytují v právních sporech z nekalé soutěže v České republice ojediněle. Tento fakt by se dal přičítat jak vyloučení aktivní legitimace zmiňovaných právnických osob u určitých skutkových podstat nekalosoutěžního jednání, tak omezení nároků, jež jsou tyto osoby oprávněny po rušiteli požadovat. Jedná se totiž toliko o nárok zdržovací a odstraňovací, tj. nárok, aby se rušitel protiprávního jednání zdržel nebo aby odstranil závadný stav.

2.1.4. Jiná osoba dotčená nekalou soutěží

Ačkoliv nejsou jiné osoby dotčené nekalou soutěží občanským zákoníkem blíže rozvedeny, bude se jednat o poměrně široký okruh osob, rozdílných od soutěžitelů či zákazníků, jejichž práva byla ohrožena či porušena nekalosoutěžním jednáním. Aktivně legitimovány budou tyto osoby v případě, že jejich práva byla ohrožena či porušena přímo. Mezi jiné osoby dotčené nekalou soutěží budou typicky patřit ti, jejichž podoba, či jméno byly neoprávněně užity v hospodářské soutěži, typicky v reklamě.⁵⁹

Tyto jiné osoby dotčené nekalou soutěží disponují všemi nároky dle § 2988 občanského zákoníku, tj. zdržení se nekalé soutěže, odstranění závadného stavu, přiměřené zadostiučinění, náhrada škody a vydání bezdůvodného obohacení, proti tomu, jenž se nekalosoutěžního jednání dopustil.

2.2 Pasivně legitimované subjekty

Mezi pasivně legitimované subjekty řadíme osoby, které mohou být žalovány z nekalosoutěžního jednání. Ve většině případů se bude jednat o soutěžitele, a to zejména o podnikatele.

Občanský zákoník tyto osoby označuje jako „*rušitele*“, nicméně podrobnější definici těchto osob již neposkytuje. Rušitelem je dle J. Munkové každá právnická i

---

⁵⁸ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 293.

⁵⁹ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 248.

fyzická osoba, jež se svým jednáním dopustí nekalé soutěže. Navíc rušitelem je právnická či fyzická osoba „i tehdy, jestliže za sebe nechá jednat jiného, nebo mu dá k takovému jednání podnět nebo jej podporuje nebo pro sebe využije.“⁶⁰ Abychom však s jistotou mohli konstatovat, zda se dotyčná osoba dopustila nekalosoutěžního jednání a můžeme ji tak označit za rušitele, bude nezbytně nutné, aby tato osoba naplnila tři kumulativní podmínky generální klauzule nekalé soutěže.

Kromě osoby rušitele řadíme mezi osoby pasivně legitimované také tzv. „osoby pomocné“.⁶¹ Nejčastěji se tyto pomocné osoby vyskytují ve zvláštních skutkových podstatách, a to podplácení a porušení obchodního tajemství. U pomocných osob musíme dbát stejně jako u rušitelů na nutnost splnění podmínek generální klauzule nekalé soutěže, případně ve spojitosti s naplněním znaků zvláštních skutkových podstat.⁶² Aby se konkrétní osobu dalo označovat za pomocnou, tj. aby její jednání mohlo být považováno za jednání v hospodářské soutěži, je nutné, aby tato osoba jednala se soutěžním záměrem. Těžko budeme tedy dovozovat odpovědnost zaměstnance, jenž se na nekalé soutěži sice podílí, ale činí tak jen z důvodu přímého pokynu zaměstnavatele, na němž je přímo závislý a jehož jednání není schopen nijak ovlivnit.⁶³

3. Soukromoprávní prostředky ochrany proti nekalé soutěži

Obdobně jako tomu bylo v obchodním zákoníku (§ 53 a § 54 obchodního zákoníku) i občanský zákoník (§ 2988 a § 2989 občanského zákoníku) upravuje prostředky ochrany proti nekalé soutěži ve dvou procesněprávních ustanoveních, v nichž uvádí taxativní výčet nároků osob, kterým svědčí aktivní legitimace z nekalé soutěže. Tento výčet však neznamená, že ostatní způsoby ochrany proti nekalé soutěži, zejména prostřednictvím jiných právních předpisů, jsou aktivně legitimovaným osobám

---

⁶⁰ Srov. Munková, J. Právo proti nekalé soutěži. Komentář. 3. vydání, Praha : C. H. Beck, 2008, s. 110.

⁶¹ Srov. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 246.

⁶² Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 81.

⁶³ Srov. Munková, J. Právo proti nekalé soutěži. Komentář. 3. vydání, Praha : C. H. Beck, 2008, s. 111.

zapovězeny. Ochrany proti nekalé soutěži se totiž lze domoci jak dle ustanovení občanského zákoníku, tak současně i např. dle trestního zákoníku, a to v případě, že určité nekalosoutěžní jednání naplní skutkovou podstatu činu v takovém zákoně uvedeného.

Dvě základní procesněprávní ustanovení v občanském zákoníku jsou dále podpořena jak ustanoveními občanského soudního řádu, tak i rozsáhlou judikaturou vztahující se k oblasti ochrany proti nekalé soutěži a jejího potírání.

Právní nároky vůči rušiteli můžeme dle jejich funkce rozdělit do dvou základních skupin⁶⁴, a to na „zabraňovací“ (žaloba na zdržení se nekalosoutěžního jednání a žaloba na odstranění závadného stavu) a na „kompenzační“ (žaloba na přiznání přiměřeného zadostiučinění, náhrady škody či vydání bezdůvodného obohacení). Zatímco nároky zdržovací je možné uplatnit již v případě způsobilosti přivodit újmu osobě dotčené nekalou soutěží, možnost uplatnění nároků kompenzačních je navázaná na skutečné způsobení újmy ať už hmotné či nehmotné. Možnost kumulativního uplatnění žalobních nároků potvrzuje mimo jiné i rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR⁶⁵, který konstatoval „*To, že v řízení, jehož předmětem byl zdržovací nárok, bylo soudem přiznáno právo uveřejnit rozsudek, nevylučuje právo žalobce na přiměřené zadostiučinění, jsou-li pro jeho přiznání splněny podmínky.*“

Jednotlivými nároky se budu podrobněji zabývat níže v této části.

3.1 Zdržení se nekalosoutěžního jednání

Nároky na zdržení se nekalosoutěžního jednání jsou nejčastěji uplatňovanými nároky ve sporech z nekalé soutěže, neboť mají preventivní účinek. Žaloba, kterou se žalobce domáhá zdržovacího nároku, se označuje jako „zápůrčí“ nebo také „negatorní žaloba“⁶⁶. Zdržovací nároky lze uplatňovat jak proti jednáním již proběhlým, tak i proti jednáním, ke kterému zatím nedošlo, nicméně rušitel již podnikl „přípravné konkrétní kroky a hrozí nebezpečí, že k nekalé soutěži dojde.“⁶⁷ Preventivní funkci potvrzuje také

---

⁶⁴ Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži obsažené v obchodním zákoníku. Nárok zdržovací a odstraňovací. Bulletin advokacie, 2010, č. 4, s. 65.

⁶⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 9. 2002 sp. zn. 29 Odo 652/2001.

⁶⁶ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 90.

⁶⁷ Srov. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 242.

rozhodovací praxe soudů⁶⁸, například Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 3893/2010 konstatuje „Zdržovací nároky mají preventivní povahu a jejich prostřednictvím má být zabráněno nejen v pokračování protiprávního stavu, ale i v opakování protiprávního jednání, jež bylo jeho příčinou. Při rozhodování o zdržovacím nároku není třeba prokázat plánování nebo konkrétní připravování pokračování v závadném jednání; hrozba závadného jednání k uložení zdržovacího nároku postačuje.“⁶⁹ Zdržovací nároky lze tedy dosáhnout ochrany proti nekalé soutěži již v jejím počátku a předejít tak táhlým soudním sporům z důvodů následného ohrožení či porušení práv dotčených osob nekalosoutěžním jednáním.

Uplatňuje-li navrhovatel zdržovací nárok v situaci, kdy k nekalosoutěžnímu jednání dosud nedošlo, nicméně je zde nebezpečí, že k nekalé soutěži dojde, je postavení žalobce v soudním řízení značně ztíženo, neboť právě na něm spočívá břemeno tvrzení a břemeno důkazní.

Jinak tomu bude v případě, kdy se rušitel nekalosoutěžního jednání již dopustil. Tehdy se již hrozící nebezpečí opakovaného jednání rušitele presumuje. Z rozhodovací praxe soudů však vyplývá, že soud vychází ze stavu rozhodujícího při vydání rozhodnutí, a proto nepřizná zdržovací nárok žalobci, pokud toto jednání již bylo ukončeno.

S nárokem na zdržení se nekalé soutěže souvisí také institut předběžného opatření. Zejména v těchto případech je totiž nutné zamezit nekalosoutěžnímu jednání v co nejkratší lhůtě. Mohlo by se totiž taky stát, že ačkoliv by soud žalobě na zdržení se nekalosoutěžního jednání vyhověl v plném rozsahu, dotčená osoba by mezitím v důsledku pokračujícího nekalosoutěžního jednání zcela přestala existovat a žaloba by tak ztratila smysl. Právě z důvodů dlouhodobých nekalosoutěžních sporů je institut předběžného opatření hojně využívaným prostředkem ochrany proti nekalé soutěži. Úpravu pro podání návrhu ještě před zahájením řízení ve věci samé nalezneme v § 74 a násl. občanského soudního řádu, úpravu pro podání návrhu na vydání předběžného opatření v již probíhajícím řízení pak nalezneme v § 102 a násl. občanského soudního řádu. Nejčastěji jsou předběžná opatření vydávána v situacích, kdy reálně existuje nebezpečí z prodlení a

---

⁶⁸ MACEK, J., Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže. 1. vydání, C. H. Beck, 2000, s. 253, nebo také Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 6. 2008, sp. zn. 32 Odo 1568/2006.

⁶⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2013 sp. zn. 23 Cdo 3893/2010.

vydáním předběžného opatření má být zamezeno vzniku škody či jejímu zvyšování. K tomuto se shodně vyjádřil i Vrchní soud v Praze v rozhodnutí sp. zn. 3 Cmo 954/95 kde konstatoval, že „*Pokud oprávněný v dostatečné míře osvědčil svůj nárok a hrozí zde nebezpečí z prodlení, je na místě poměry účastníků dočasně upravit.*“⁷⁰ P. Hajn⁷¹ upozorňuje, že při posuzování návrhu na vydání předběžného opatření soud neprovádí právní kvalifikaci rušitelova jednání ani nezkoumá, zda došlo k naplnění znaků konkrétní skutkové podstaty nekalé soutěže. Esenciální znakem předběžného opatření je jeho dočasná povaha. Z toho vyplývá, že předběžným opatřením nelze uložit povinnost, jež by způsobovala nevratný stav. Například dle rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 843/94⁷² „...*účastníkovi nelze uložit povinnost omluvit se v denním tisku pro nevratné účinky tohoto úkonu...*“.

Zánik předběžného opatření upravuje § 77 a násl. občanského soudního řádu. Mezi důvody zániku předběžného opatření patří zejména uplynutí doby, po kterou mělo předběžné opatření trvat, dále pak skutečnost, že návrhu ve věci samé nebylo vyhověno, nebo ačkoliv bylo návrhu ve věci samé vyhověno, uplynulo patnáct dní od vykonatelnosti rozhodnutí o věci. Předběžné opatření však zanikne i tehdy, pokud návrhovač nepodal v zákonné lhůtě nebo ve lhůtě soudem určené návrh na zahájení řízení.

Problematickou oblastí v rámci uplatňování zdržovacího nároku je formulace žalobního petitu. Z rozhodovací praxe soudů můžeme vysledovat nutnost přesného vyjádření petitu. D. Ondřejová⁷³ uvádí jako příklad neurčitého žalobního petitu následující „*žalovanému se ukládá zdržet se vůči žalobci klamavé reklamy.*“ K tomuto se blíže vyjádřil Vrchní soud v Praze⁷⁴, který konstatoval, že žalobní návrhy, jež nemohou

---

⁷⁰ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 154.

⁷¹ Srov. Hajn P. Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2000, s. 246.

⁷² Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 166.

⁷³ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 255.

⁷⁴ MACEK, J., Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže. 1. vydání, C. H. Beck, 2000, s. 248 - 250 „*Pokud je návrh na rozhodnutí obsažený v žalobě (žalobní petit) natolik neurčitý a obecný, že*

být obsahem výroku soudu a nemůže k nim být, v případě dobrovolného nesplnění, nařízen a proveden výkon rozhodnutí, jsou nedostatečně určité a jejich neurčitost je třeba jakožto vadu řízení odstranit.

Nevhodnými žalobními návrhy jsou, jak jsem již výše uvedl, návrhy příliš obecné. Nicméně ani návrhy příliš úzké, resp. konkrétní, nejsou správným východiskem. K těmto návrhům se vyjádřil Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 4669/2010, kde uvedl, že „bylo by neúčelným držet se striktně pouze toho konkrétního jednání, které bylo podnětem k podání žaloby; pak by mohly žalované své jednání jen mírně modifikovat a pokračovat tak v nekalé soutěži.“⁷⁵ Jako vhodná se, dle P. Hajna⁷⁶ s ohledem na současnou praxi, jeví formulace žalobního petitu obsahující slovní popis závadného jednání doplněný o grafické zobrazení použité v reklamě, či označení zboží nebo služeb. Vrchní soud v Praze k této věci konstatoval mimo jiné, že „pomocí vyobrazení je naopak mnohdy teprve dosaženo zákonného požadavku určitosti návrhu.“⁷⁷

Určitou naději na extenzivnější výklad zákona soudy dává občanský zákoník (§ 2988 občanského zákoníku), v němž zákonodárce zobecnil jednání, vůči nimž může osoba, jejíž právo bylo porušeno nebo ohroženo nekalou soutěží, uplatňovat zdržovací či odstraňovací nárok. Občanský zákoník⁷⁸ nově opravňuje navrhovatele požadovat po

---

není způsobilý být obsahem výroku soudu, je třeba tuto vadu postupem dle § 43 odst. 1 OSŘ odstranit. Ve smyslu ust. § 79 odst. 1 OSŘ vymezením práv a jim odpovídajících povinností v žalobním petitu musí být provedeno tak přesně a určitě, aby v případě vyhovění mohl být převzat tento žalobní petit do rozhodnutí soudu a mohl být k němu (v případě dobrovolného nesplnění) nařízen a proveden výkon rozhodnutí. Pokud soud prvního stupně zavázal žalovaného zdržet se vůči žalobci klamavé reklamy, jde o výrok nevykonatelný.“

⁷⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 8. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4669/2010.

⁷⁶ Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. Praha : Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1224.

⁷⁷ Ondřejová, D. Přehled judikatury ve věcech nekalé soutěže. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s. 2011, s. 193 „...Žalobou není žádán výrok v obrazové podobě, ale uložení určité povinnosti, jež je dále určena připojeným vyobrazením. Takový výrok je možný a není ani neobvyklý, zejména ve sporech týkajících se průmyslových práv. Pomocí vyobrazení je naopak mnohdy teprve dosaženo zákonného požadavku určitosti návrhu.“

⁷⁸ Srov. § 2988 občanského zákoníku „Osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav...“

rušiteli, aby se „zdržel nekalé soutěže“ na rozdíl od obchodního zákoníku⁷⁹, dle kterého bylo možné požadovat zdržení se konkrétního „tohoto“ jednání (viz § 53 obchodního zákoníku). Nezbyvá tedy než doufat, že soudy tuto změnu budou reflektovat při své činnosti. Mohli bychom se tak přiblížit k německé judikatuře, která se v případě recidivy nekalosoutěžního jednání neomezuje pouze na identické delikty, ale zahrnuje „všechna v jádru stejná nedovolená jednání“.⁸⁰

Promlčení nároku na zdržení se nekalosoutěžního jednání se řídí ustanovením § 611 občanského zákoníku, které stanovuje, že se promlčují všechna majetková práva s výjimkou těch, u kterých tak stanoví zákon. Jiná práva se promlčují, pokud to zákon stanoví. Dle D. Ondřejové⁸¹ není nárok na zdržení se nekalosoutěžního jednání majetkovým právem a zákon explicitně nestanovuje jeho promlčení, tudíž se nárok nepromlčuje.

3.2 Odstranění nekalosoutěžního stavu

Nárok na odstranění nekalosoutěžního stavu je úzce spjat s výše uvedeným zdržovacím nárokem, neboť taktéž spadá do kategorie tzv. „zabraňovacích“ nároků. Žaloba se označuje jako tzv. „odstraňovací“ nebo „restituční žaloba“⁸², a směřuje k odstranění nekalosoutěžního jednání. Jinými slovy se žalobce snaží dosáhnout stavu před zásahem rušitele. Nutnou podmínkou pro přiznání nároku na odstranění nekalosoutěžního stavu je také existence tohoto závadného stavu, neboť bez něho, jak dodává D. Ondřejová⁸³, „by nebylo co odstraňovat“.

Hlavním rozdílem mezi odstraňovací žalobou a zdržovací je, že odstraňovací žaloba směřuje k odstranění závadného stavu do minulosti, tj. nemá preventivní charakter jako zdržovací žaloba, což potvrzuje i Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 4. 4. 2006, sp.

---

⁷⁹ Srov. § 53 obchodního zákoníku „Osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, mohou se proti rušiteli domáhat, aby se tohoto jednání zdržel a odstranil závadný stav...“

⁸⁰ Srov. Hruša, O. Vynucování právní úpravy nekalé soutěže. Brno : Masarykova univerzita, 2013, s. 55.

⁸¹ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 256.

⁸² Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 95.

⁸³ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 257.

zn. 32 Odo 1370/2005 „...Pokud jde o odlišení od zdržovacího nároku, ten má charakter preventivní a směřuje proti pokračujícímu nekalosoutěžnímu jednání či proti hrozícímu jednání v budoucnosti. Naproti tomu nárok na odstranění závadného stavu směřuje vždy k odstranění existujícího závadného stavu, tedy pramene účinku nekalosoutěžního jednání...“⁸⁴

Vzhledem k tomu, že se oba nároky, tj. zdržovací a odstraňovací, překrývají, není vždy zcela jasné, který z nich zvolit pro úspěšnou obranu proti nekalé soutěži. Nežřídká se však osoby dotčené nekalou soutěží domáhají obou nároků vůči rušiteli najednou. Jako příklad uvádí P. Hajn⁸⁵ požadavek na odstranění reklamního prostředku, např. billboardu. Nicméně odstraněním konkrétního billboardu nedojde k zabránění šíření stejné reklamy jinými prostředky, jež budou obsahovat stejné údaje jako předmětný billboard. Právě zde by bylo vhodnější požadovat jak odstranění billboardu, tak i zdržení se nekalé soutěže vůči dotčené osobě v budoucnu.

S kumulativním uplatněním zdržovacího a odstraňovacího nároku se setkáváme také v případě užívání obchodní firmy jiného soutěžitele. V žalobním návrhu se nejčastěji bude osoba dotčená nekalou soutěží domáhat uložení povinnosti rušiteli zdržet se užívání obchodní firmy dotčené osoby při svém podnikání a změnit svou obchodní firmu či dodatek tak, aby neobsahovala obchodní firmu dotčené osoby. Navíc bude rušitel povinen v určité lhůtě podat návrh na zápis nové (změněné) obchodní firmy do obchodního rejstříku. Tento příklad vychází z rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 2 Cm 465/2003⁸⁶

Jak již z předchozího příkladu vyplývá, nelze odstraněním závadného stavu rozumět pouze faktická likvidace něčeho, tj. odstranění billboardu, stažení a zničení reklamních letáků. Neboť petit odstraňovací žaloby může taktéž směřovat ke změně obchodní firmy (viz příklad výše uvedený), doplnění, upřesnění, oprava údajů (typicky u

---

⁸⁴ Ondřejová, D. Přehled judikatury ve věcech nekalé soutěže. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s. 2011, s. 195

⁸⁵ Srov. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 243.

⁸⁶ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 98.

srovnávací reklamy) či odvolání původního nepravdivého textu obsahující vysvětlení celé záležitosti zákazníkům.⁸⁷

Závěrem bych jen doplnil, že nárok na odstranění závadného stavu se nepromlčuje⁸⁸. Je tedy pouze na osobě aktivně legitimované z nekalé soutěže, zda a kdy svůj nárok na odstranění závadného stavu uplatní proti rušiteli.

3.3 Přiměřené zadostiučinění

Právní úpravu přiměřeného zadostiučinění nenalezneme v občanském zákoníku u úpravy nekalé soutěže, ale v úpravě náhrady majetkové a nemajetkové újmy (§ 2894 a následující). Občanský zákoník stanoví, že pro posouzení nemajetkové újmy se aplikují obdobně ustanovení o povinnosti nahradit škodu, přičemž podrobnější úpravu přiměřeného zadostiučinění nalezneme v § 2951 občanského zákoníku. Žaloba, kterou se žalobce domáhá přiměřeného zadostiučinění, se označuje jako žaloba „satisfakční“, jelikož satisfakční funkce je hlavní funkcí přiměřeného zadostiučinění. Shodně se vyjádřil i Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 652/2001, kde konstatoval, mimo jiné, následující: „*Přiměřené zadostiučinění je nárokem, jímž se nahrazuje újma nemateriální povahy, vzniklá v důsledku nekalé soutěže. Tento aspekt vyvěrá již z podstaty tohoto nároku, který se označuje jako zadostiučinění neboli satisfakce, aby se již v názvu zdůraznila jeho imateriální povaha.*“⁸⁹ Satisfakční funkce však není jedinou funkcí přiměřeného zadostiučinění. Nejvyšší soud ČR ve stejném rozsudku⁹⁰ také přiznává sankční funkci přiměřeného zadostiučinění, nicméně konstatuje, že tato funkce je pouze

---

⁸⁷ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 257.

⁸⁸ Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 1843.

⁸⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. září 2002, sp. zn. 29 Odo 652/2001.

⁹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. září 2002, sp. zn. 29 Odo 652/2001 „*Konečně pokud jde o dovolatelem tvrzenou sankční stránku působení zadostiučinění, nelze neuznat, že peněžní satisfakce má rovněž sankční povahu, neboť zaplacení zadostiučinění představuje pro rušitele také finanční újmu, nejen újmu morální, která má vyrovnat porušenou rovnováhu v postavení rušitele a postižené osoby. Tato sankční stránka nicméně hraje při poskytování zadostiučinění vedlejší, podružnou roli, protože rozhodující je nemateriální stránka satisfakce.*“

funkcí vedlejší. Tuto skutečnost D. Ondřejová⁹¹ nerozporuje, nicméně je toho názoru, že nárok na přiměřené zadostiučinění je de facto jediným prostředkem, jež má povahu sankce za nekalosoutěžní jednání, jelikož v důsledku jeho úspěšného uplatnění lze dosáhnout zásahu do majetkové sféry rušitele, s čímž souhlasím.

Občanský zákoník v § 2988 stejně jako dříve, obchodní zákoník v § 53, neobsahuje žádný zákonný postup pro určení způsobu, či výše jedná-li se o peněžitou formu zadostiučinění. Neexistuje tedy žádné pravidlo či bodové hodnocení, na jehož základě by bylo možné rozhodnout, zda má být zadostiučinění poskytnuto v penězích, nebo lze nemajetkovou újmu skutečně a dostatečně odčinit jiným způsobem.⁹² Ačkoliv je peněžitá forma přiměřeného zadostiučinění v zákoně vyjádřena na prvním místě, primárně soud posuzuje, zda nemajetkovou újmu lze odčinit „skutečně a dostatečně“ (viz § 2951 občanského zákoníku) jiným způsobem než peněžitou satisfakcí. Nicméně užití termínu „skutečně a dostatečně“, je dle D. Ondřejové⁹³ poněkud nešťastné, neboť ono odčinění skutečně již v sobě zahrnuje i odčinění dostatečné.

Zatímco dostatečně odčinit nemajetkovou újmu si lze představit jako například peněžitou náhradu, díky které si poškozený dle své vůle opatří, co je mu libo a příjemní si tím život, aby tím zmírnil pocit křivdy, kterou utrpěl.⁹⁴ Skutečné odčinění nemajetkové újmy je téměř nemožné, neboť se vlastně jedná o navrácení v předchozí stav. P. Hajn⁹⁵ příznačně přirovnává tuto snahu k „pokusu, při němž se snažíme již vymačkanou zubní pastu vrátit zpět do tuby.“

Zásadní změnou v nové úpravě přiměřeného zadostiučinění v občanském zákoníku je nutnost zavinění rušitele. Blíže se problematice subjektivního principu zavinění věnuji dále v této práci, a to v rámci části týkající se náhrady škody, protože jak

---

⁹¹ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 99.

⁹² Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 1684.

⁹³ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 260.

⁹⁴ Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 1683.

⁹⁵ Srov. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 243.

jsem již výše uvedl, pro posouzení nemajetkové újmy se aplikují obdobně ustanovení o povinnosti nahradit škodu.

Specifikem přiměřeného zadostiučinění oproti náhradě škody je, že žalobce nemusí dokazovat přesnou výši způsobené újmy, ale také nestačí pouhé konstatování, že žalobci vznikla nemajetková újma a skutečné a dostatečné odčinění jiným způsobem než peněžním není možné. Újma v zanedbatelném rozsahu totiž dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Cdo 139/2008⁹⁶ vlastně újmou není.

Dokazování nemajetkové újmy můžeme tedy uzavřít s tím, že musí být prokázána existence nemajetkové újmy zanedbatelného rozsahu, její přesná hodnota však nikoliv. Určení výše požadovaného přiměřeného zadostiučinění však závisí zcela na žalobci, neboť je jediným, který je takového vyčíslení schopen. Jediný totiž může vyhodnotit, jaká částka peněžitého přiměřeného zadostiučinění je dostatečnou satisfakcí za způsobenou nemajetkovou újmu. Tímto návrhem je poté soud vázán v tom smyslu, že nemůže přisoudit více, ale může rozhodnout o částce nižší, nebo dokonce nemusí přiznat nic.

Nejčastější formou nepeněžitého přiměřeného zadostiučinění, s níž se v praxi setkáváme, je omluva, resp. „*přikázaná omluva*“⁹⁷. Žalobce musí v žalobním návrhu uvést přesné znění omluvy, jež požaduje, dále pak kde požaduje zveřejnění omluvy (televize, tisk, internetové stránky), v jakém rozsahu požaduje omluvu zveřejnit (např. celá úvodní stránka deníku) a v jakém počtu má být zveřejněna (např. pět po sobě jdoucích vydání). Nicméně tato omluva však často nepůsobí kýžený účinek, neboť přichází pozdě, a navíc hrozí nebezpečí změny již vykonaného rozsudku v důsledku dovolání či ústavní stížnosti.

Nevýhodou peněžité satisfakce jsou nízké částky, které soudy jako přiměřené zadostiučinění udělují. Nekalosoutěžícím subjektům se tak vyplatí riskovat případný postih za jejich jednání. Běžná výše přiměřeného zadostiučinění se pohybuje v řádech statisíců, přičemž prospěch nekalosoutěžícího subjektu bývá často mnohem vyšší. Z této rozhodovací praxe soudů vybočuje rekordní rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 7. 2012, sp. zn. 23 Cdo 3704/2011, ve kterém bylo společnosti Vodafone Czech Republic a. s. uložena povinnost zaplatit přiměřené zadostiučinění ve výši

---

⁹⁶ Ondřejová, D. Přehled judikatury ve věcech nekalé soutěže. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s. 2011, s. 209.

⁹⁷ Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. Praha : Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1226.

5.000.000,- Kč. Nicméně takto vysoká částka byla odůvodněna velikostí soutěžitele na relevantním trhu a rozsahem nemajetkové újmy, jež jeho jednání způsobilo jinému soutěžiteli.⁹⁸

Dle mého názoru je peněžitá satisfakce účinnější formou přiměřeného zadostiučinění. Nejen z důvodu, že za omluvu si tzv. člověk nic nekoupí, ale s ohledem na současné marketingové trendy, jež hlásají, že negativní reklama je ta správná reklama, se obávám, aby omluva přicházející s velkým časovým odstupem ve svém důsledku nebyla právě výše jmenovanou negativní reklamou. Problémem však zůstávají nízké částky, které si soudy zvykly během své rozhodovací praxe jako přiměřené zadostiučinění přiznávat.

Promlčení nároku na vydání přiměřeného zadostiučinění prošlo zajímavým vývojem, neboť dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1542/2003 se právo na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění nepromlčuje⁹⁹. Zcela opačně rozhodl Nejvyšší soud ČR o pět let později v rozsudku sp. zn. 31 Cdo 3161/2008, kde konstatuje, že právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích, jakožto právo majetkové povahy, se promlčuje v obecné promlčecí lhůtě.¹⁰⁰ K tomuto názoru se přiklání i D. Ondřejová¹⁰¹ a uzavírá tak, že právo na přiměřené zadostiučinění v penězích se promlčuje v obecné tříleté lhůtě,

---

⁹⁸ K rozsahu jednání rušitele (společnosti Vodafone) část z odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 7. 2012, sp. zn. 23 Cdo 3704/2011 „...šlo o jednání mimořádné závažnosti, neboť celá veřejnost o něm byla informována, všichni stávající i potencionální zákazníci žalobkyně se stali adresáty předmětného "sdělení" reklamního jednání žalované. Podle odvolacího soudu uvedené jednání žalované objektivně přivodilo pochybnosti těchto zákazníků o výhodnosti dalších vztahů se žalobkyní, tyto pochybnosti pak nutně přivodily snížení dobrého jména žalobkyně, snížení její dobré pověsti i dobré pověsti její produkce. Nešlo přitom o snížení pozice na trhu a goodwillu žalobkyně krátkodobé (odpovídající době zásahu), ale dlouhodobé-pro všeobecnou známost TV spotu a ve vědomí veřejnosti jeho spojení s předmětným jednáním žalované ("nasazováním parohů konkurenci")-přetrvávající do současnosti (což žalovaná znovu podpořila, ve vědomí veřejnosti "oživila" způsobem uveřejnění omluvy)...“.

⁹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 9. 2003, sp. zn. 30 Cdo 1542/2003 „Právo na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti se nepromlčuje.“

¹⁰⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 11. 2008, sp. zn. 31 Cdo 3161/2008 „Právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle § 13 odst. 2 obč. zák. je právem majetkové povahy, které se promlčuje v obecné promlčecí době.“

¹⁰¹ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 265.

nejpozději však za deset let ode dne, kdy újma vznikla. Pakliže byla újma způsobena úmyslně, pak se právo na její náhradu promlčuje za patnáct let ode dne, kdy k ní došlo. S názorem D. Ondřejové souhlasím, zejména s ohledem na ustanovení § 2894 odst. 2 občanského zákoníku, které předpokládá obdobné posouzení povinnosti nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím přiměřeného zadostiučinění jako povinnosti nahradit škodu. Promlčením nároku na náhradu škody se věnuji níže v této práci.

3.4 Náhrada škody

Náhrada škody je oproti přiměřenému zadostiučinění nárokem, jehož hlavní funkcí je funkce reparační. Náhrada škody by tak měla sloužit zejména ke snaze reparovat vzniklou materiální újmu. Jako předpoklady pro vznik povinnosti nahradit škodu způsobenou nekalosoutěžním jednáním označuje občanský zákoník¹⁰² protiprávnost spočívající v nekalosoutěžním jednání, vznik škody, příčinnou souvislost mezi nekalosoutěžním jednáním a vznikem škody a zavinění rušitele.

Protiprávního jednání se může rušitel dopustit dvěma možnými způsoby, a to buďto komisivně (konáním) nebo omisivně (opomenutím). Většina skutkových podstat nekalé soutěže v občanském zákoníku předpokládá aktivní jednání, resp. konání soutěžitele. Typickým příkladem komisivního jednání tak bude například u skutkové podstaty zlehčování (§2984 občanského zákoníku), uvádění nebo rozšiřování nepravdivých údajů soutěžitelem, které jsou způsobilé přivodit újmu jinému soutěžiteli.

Dalším předpokladem pro vznik povinnosti nahradit škodu způsobenou nekalosoutěžním jednáním je vznik škody u osoby dotčené nekalou soutěží. Škodou se rozumí jak *skutečná škoda (damnum emergens)*, tak *ušlý zisk (lucrum cessans)*. Tyto dvě formy škody nejsou nijak vzájemně podmíněné a v zásadě jsou rovnocenné. Jako skutečnou škodu označujeme „*zmenšení majetku poškozeného oproti stavu jeho majetku před vznikem dané události a hradí se zásadně v plném rozsahu.*“¹⁰³. Mezi *skutečnou škodu* v oblasti nekalé soutěže řadíme zejména škodu vzniklou poškozením, ztrátou,

---

¹⁰² Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 266.

¹⁰³ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 266.

znehodnocením či zničením věci a náklady vynaložené poškozenou stranou v důsledku škodné události. Za *ušlý zisk* pak označujeme újmu vzniklou poškozenému v důsledku škodné události, kvůli které nedošlo ke zvětšení, resp. rozmnožení, majetku poškozeného, ačkoliv by k němu za běžných okolností došlo.

Stran dokazování je příčinná souvislost mezi škůdcovým jednáním a vznikem škody na straně poškozeného, pro poškozeného nejobtížnějším předpokladem vzniku povinnosti škůdce k náhradě škody způsobené nekalou soutěží. Poškozený je totiž povinen prokázat, nejen vznik újmy, ale navíc dokázat i určitý rozsah škody vzniklé v příčinné souvislosti s konkrétním jednáním rušitele a nikoliv jinými ovlivňujícími faktory. Odlehčení zmíněného důkazního břemena poškozeného vyplývá z § 2955 občanského zákoníku. Ten nově upravuje pravidlo pro dvě situace, v nichž vznikl prostor pro soudcovskou úvahu ohledně výše náhrady škody, a to kdy určení přesné výše je zcela nemožné, nebo určení přesné výše je sice možné, nicméně náklady na dokazování by byly nepřiměřené a dokazování by bylo nerozumným.¹⁰⁴ V těchto dvou případech může soud určit výši náhrady škody dle „*spravedlivého uvážení jednotlivých okolností případu*“ (viz § 2955 občanského zákoníku). Zákonodárce se zde nechal inspirovat procesněprávním ustanovením § 136 občanského soudního řádu, jež obsahuje téměř totožné pravidlo.

Povinnost náhrady škody je v občanském zákoníku nově založena na principu subjektivního zavinění. Což znamená podstatnou změnu oproti obchodnímu zákoníku, jenž dříve upravoval vznik odpovědnosti za škodu na základě objektivního principu s možností liberace. Nově je tedy vznik rušitelovy povinnosti nahradit škodu způsobenou nekalosoutěžním jednáním odvozena od jeho zavinění, kterou však bude muset poškozený dokázat. Zákonodárce se pokouší toto ztížené postavení poškozeného kompenzovat vyvratitelnou domněnkou v § 2911 občanského zákoníku, jež presumuje nedbalostní zavinění rušitele (škůdce). Dle P. Hajna¹⁰⁵ bude vyvrácení této domněnky v oblasti nekalé soutěže obtížné, zejména s ohledem na další novou vyvratitelnou domněnku v § 2912 občanského zákoníku. Ta totiž taktéž presumuje nedbalost škůdce, a

---

¹⁰⁴ Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s.1699.

¹⁰⁵ Srov. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 245.

to v případě, kdy dal dříve najevo zvláštní znalost, dovednost nebo pečlivost, nebo se zavázal k činnosti, k níž je potřeba těmito atributy disponovat. Soutěžící podnikatel zcela jistě vykonává činnost, k níž jsou výše uvedené osobní schopnosti zapotřebí, tudíž presumpce nedbalosti lze dle P. Hajna bez problémů aplikovat i na tyto subjekty.

Ačkoliv tato presumpce zavinění je v zahraničních úpravách spíše výjimečná, do českého soukromého práva byla zavedena již v občanském zákoníku z roku 1964, tehdy po vzoru sovětského občanského zákoníku. D. Ondřejová¹⁰⁶ však upozorňuje, že výše zmíněný subjektivní princip zavinění se vztahuje toliko k nároku na náhradu škody či přiměřeného zadostiučinění, nikoliv na obecnou odpovědnost soutěžitele při nekalé soutěži. Zde se uplatní i nadále princip objektivní odpovědnosti. Shodně otázku objektivní odpovědnosti soutěžitele judikoval i Nejvyšší soud ČR v rozsudku sp. zn. 32 Odo 1230/2005.¹⁰⁷

Občanský zákoník, stejně jako dřívější úprava účinná do 31. 12. 2013 zná dva způsoby náhrady škody, a to *uvedením do předešlého stavu* nebo, není-li tento způsob dost dobře možný, nebo pokud to žádá poškozený, *hradí se škoda v penězích* (viz § 2951 občanského zákoníku). Zatímco občanský zákoník 1964 vychází z presumpce náhrady škody v penězích, občanský zákoník účinný od 1. 1. 2014 preferuje náhradu škody uvedením do původního stavu. Jak jsem však již uvedl výše, může poškozený žádat náhradu škody v penězích. Soud volbu poškozeného, který si zvolil formu peněžité náhrady, nikterak nezkontroluje a zasáhne proti ní jen v ojedinělých případech. Zejména pokud by tato volba poškozeného byla vedena s úmyslem šikanózního výkonu práva vůči škůdci.¹⁰⁸

Nárok na vydání náhrady škody se promlčuje, a to v promlčecí lhůtě tří let (viz § 629 odst. 1 občanského zákoníku), nejpozději však uplynutím deseti let ode dne vzniku škody či újmy (§ 636 odst. 1 občanského zákoníku). Patnáctiletá promlčecí lhůta se uplatní v případě, kdy škoda nebo újma byla způsobena úmyslně. I zde tedy doznala současná úprava změn oproti dřívějšímu promlčení dle obchodního zákoníku, jenž

---

¹⁰⁶ Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s.1845.

¹⁰⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 3. 2006, sp. zn. 32 Odo 1230/2005 „*Odpovědnost soutěžitele při nekalé soutěži se zakládá na objektivním principu, není třeba zaviněné jednání takového soutěžitele.*“.

¹⁰⁸ Srov. <http://obcanskyzakonik.justice.cz/nahrada-ujmy/konkretni-zmeny/majetkova-ujma-skoda/>.

stanovoval promlčecí lhůtu čtyřletou až desetiletou (viz § 397 a § 398 obchodního zákoníku).

Nárok na náhradu škody je v současné praxi výjimečně uplatňovaným nárokem, zejména z výše uvedených důvodů obtížného prokazování vzniku škody v důsledku konkrétního nekalosoutěžního jednání a přesného vyčíslení vzniklé škody.

3.5 Vydání bezdůvodného obohacení

S bezdůvodným obohacením se v nekalé soutěži setkáváme často. Typicky se jedná o případy, kdy jiný soutěžitel parazituje na pověsti jiného, či vyvolá nebezpečí záměny s ním.

Jádro úpravy bezdůvodného obohacení nalezneme v § 2991 občanského zákoníku. Zákonná úprava nároku na vydání bezdůvodného obohacení osob, jejichž práva byla ohrožena či porušena nekalou soutěží (§ 2988 občanského zákoníku) sice nedoznala žádných zásadních změn, nicméně drobnou terminologickou úpravu zde nalezneme. Zatímco dřívější obchodní zákoník užíval v § 54 termíny jak „*právo na vydání neoprávněného majetkového prospěchu*“ tak i „*rozsah bezdůvodného obohacení*“, občanský zákoník překonává tuto dualitu a správně dále operuje pouze s pojmem bezdůvodného obohacení. Navíc ustanovení § 2991 odst. 2 občanského zákoníku uvádí demonstrativní výčet způsobů, kterými se může rušitel bezdůvodně obohatit. Nově mezi tyto způsoby patří „*protiprávním užitím cizí hodnoty*“¹⁰⁹, jež nahrazuje dosavadní označení „*těžení z nepoctivých zdrojů*“¹¹⁰.

Zásadnější změna týkající se nároku na vydání bezdůvodného obohacení spočívá v důkazním břemenu. Dříve § 54 odst. 2 obchodního zákoníku, v případě, že se nároku na vydání bezdůvodného obohacení domáhal spotřebitel, zatěžoval důkazním břemenem rušitele, na němž bylo dokázat, že se nekalosoutěžního jednání nedopustil. Nově dle §

---

¹⁰⁹ § 2991 odst. 2 občanského zákoníku „*Bez důvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.*“

¹¹⁰ § 451 odst. 2 občanského zákoníku 1964 „*Bez důvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů.*“

2989 odst. 2 občanského zákoníku ponese důkazní břemeno ten, jež se nároku domáhá, nevyjímaje spotřebitele.

Zákon nárok na vydání bezdůvodného obohacení formuluje jako plnou naturální restituci, kdy stanovuje povinnost osobě, jež se bezdůvodně obohatila na úkor jiného, vydat vše, co nabyla bez spravedlivého důvodu. V případě, že takovéto vydání bezdůvodného obohacení není možné, pak má ochuzený právo na peněžitou náhradu (§ 2999 odst. 1 občanského zákoníku). Přesně vyčíslit konkrétní výši bezdůvodného obohacení je často velice komplikované, někdy až téměř nemožné. I přesto je však jednoznačnost a určitost žalobního petitu na vydání bezdůvodného nezbytnou náležitostí, což potvrdil i Vrchní soud v Praze v rozhodnutí sp. zn. 3 Cmo 186/96¹¹¹. Ten konstatoval, že ačkoliv údaje o přesné výši částky bezdůvodného obohacení zná pouze žalovaný, je na žalobci, aby vyjádřil žalobní návrh natolik určitě a jednoznačně, aby po doplnění údaje přesné částky bezdůvodného obohacení byla povinnost rušitele vydat bezdůvodné obohacení bez dalšího dána. Stejně jako u nároku na náhradu škody zůstává kamenem úrazu prokázání příčinné souvislosti mezi porušením práv a majetkového obohacení rušitele.

Úprava nekalé soutěže, potažmo nároku na vydání bezdůvodného obohacení, je aplikovatelná také na užití osobních atributů (jméno, tvář) známých osobností soutěžitelem pro reklamní účely bez jejich souhlasu, ačkoliv tyto atributy poskytují výše uvedené osobnosti pro reklamní či jiné marketingové účely, pouze se souhlasem a za úplatu.¹¹² Jako příklad si dovolím uvést rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2011 sp. zn. 28 Cdo 4755/2009, jenž konstatoval, že bezdůvodné obohacení lze získat i užitím podobizen a obrazových snímků v reklamě bez souhlasu. Otázku určení výše

---

¹¹¹ Srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 186/96 „u nároku na vydání bezdůvodného obohacení nelze vyloučit, že v okamžiku podání žaloby nebude žalobce moci přesnou částku uvést, když vyčíslení je závislé na údajích, který zná pouze žalovaný; i přesto však musí být návrh na rozhodnutí soudu (žalobní petit) natolik určitý a jednoznačný, že po doplnění údaje bude výše požadovaného peněžitého plnění nároku bez dalšího dána.“ uvedený v Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 133.

¹¹² Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. Praha : Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1229.

bezdůvodného obohacení soud posoudil dle výše běžně poskytované úplaty osobám v postavení žalobců.¹¹³

Nároku na vydání bezdůvodného obohacení vůči rušiteli se může domáhat i soutěžitel za předpokladu, že jsou jeho práva porušena či ohrožena, a to ve všech skutkových podstatách. Taktéž může nárok požadovat zákazník, ten však dle D. Ondřejové¹¹⁴ jen v určitých skutkových podstatách, a to § 2976 až § 2981 občanského zákoníku, § 2986 a § 2987 občanského zákoníku.

Oproti předchozí úpravě promlčení v § 107 občanského zákoníku z roku 1964 doznala právní úprava promlčení bezdůvodného obohacení podstatných změn. Dle § 629 odst. 1 občanského zákoníku podléhá promlčení nároku obecné promlčecí lhůtě tří let, nejpozději pak za deset let ode dne, kdy k bezdůvodnému bohacení došlo (§ 638 odst. 1 občanského zákoníku). V případě, že došlo k úmyslnému bezdůvodnému obohacení, promlčí se nárok na jeho vydání nejpozději za patnáct let ode dne, kdy k bezdůvodnému obohacení došlo.

3.6 Uveřejnění rozsudku na náklady povinné strany

Uveřejnění rozsudku na náklady povinné strany je nárokem s dlouholetou tradicí na našem území, neboť s tímto prostředkem ochrany proti nekalé soutěži operoval již §18 zákona proti nekalé soutěži z roku 1927¹¹⁵. V současné době nalezneme právní úpravu tohoto institutu v § 155 odst. 4 občanského soudního řádu, kde byla přesunuta s účinností od 1. 1. 2003 z obchodního zákoníku.

---

¹¹³ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 7. 2011 sp. zn. 28 Cdo 4755/2009 „...dovolací soud uzavírá, že první žalovaná tím, že bez souhlasu žalobců užíla jejich podobizen a obrazových snímků v reklamě, získala na úkor žalobců bezdůvodné obohacení z nepoctivých zdrojů. Pro úplnost dovolací soud uvádí, že při určení výše bezdůvodného obohacení je třeba postupovat analogicky k určování výše bezdůvodného obohacení získaného neoprávněným užíváním cizí věci... Výše bezdůvodného obohacení se proto určí s ohledem na výši úplaty, která se osobám v postavení žalobců za užití jejich podobizen v reklamě běžně poskytuje, s přihlédnutím k rozsahu a specifickým okolnostem užití...“

¹¹⁴ Srov. Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 275.

¹¹⁵ § 18 zákona proti nekalé soutěži „V rozsudku, s výjimkou případu § 13, může býti straně zvítězivší přiznáno oprávnění uveřejnění právoplatný rozsudek do určité lhůty na útraty strany podlehlé (§ 40).“

Do nároku na uveřejnění rozsudku je zahrnuto hned několik funkcí, mezi které patří zejména funkce informační, výchovná a funkce satisfakční.¹¹⁶ Výchovná funkce uveřejnění rozsudku se projevuje zejména tím, že ostatní potenciální rušitelé se dozvědí o výsledku nekalosoutěžního sporu a tím taky o skutečnosti, že určité jednání bylo posouzeno jako nekalosoutěžní. V ideální situaci by se tito potenciální rušitelé měli z proběhlého případu poučit a nekalosoutěžnímu jednání se vyhnout. Nicméně realita ukazuje, že namísto výchovné funkce zde působí spíše funkce informační, neboť potenciální rušitelé podrobně zanalyzují rozhodnutí nekalosoutěžního sporu a poté upravují své nekalosoutěžní jednání tak, aby se vyhnuli znakům uvedeným v rozhodnutí.

Co do uplatnění nároku na zveřejnění rozsudku, se jedná o nárok, jež nelze uplatňovat samostatně v řízení, neboť zákon přímo presumuje jeho kumulaci s ostatními nároky proti nekalé soutěži. Dle D. Ondřejové¹¹⁷ se jedná zejména o logickou kumulaci s žalobou na zdržení se či odstranění nekalosoutěžního jednání, na náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení či přiznání přiměřeného zadostiučinění v peněžité formě.

Soud navíc může právo uveřejnit rozsudek na náklady povinné strany přiznat pouze na návrh, který může žalobce podat nejpozději do vyhlášení rozhodnutí, a navíc pouze tomu účastníku, jenž měl ve věci úspěch, a to alespoň v převážné části věci. V opačném případě by soud jen stěží odůvodnil uložení povinnosti náhrady nákladů spojené s uveřejněním rozsudku.¹¹⁸ U práva na zveřejnění rozsudku se nám tak prolínají dvě základní zásady civilního procesu, a to zásada dispoziční na straně žalobce a zásada volného uvážení na straně soudu.¹¹⁹ Pakliže soud návrhu vyhoví, je povinen též ve výroku rozhodnutí stanovit rozsah, formu a způsob uveřejnění. P. Hajn¹²⁰ podotýká, že pod způsobem uveřejnění se subsumuje také stanovení lhůty k uveřejnění rozsudku. Zde se

---

¹¹⁶ Ondřejová, D., Uveřejnění rozsudku ve sporech z nekalé soutěže, *Obchodněprávní revue* 2011, č. 6, s. 172.

¹¹⁷ Ondřejová, D., Uveřejnění rozsudku ve sporech z nekalé soutěže, *Obchodněprávní revue* 2011, č. 6, s. 172.

¹¹⁸ Srov. David, L.; Ištváněk, F.; Javůrková, N.; Kasíková, M.; Lavický, P. a kol. *Občanský soudní řád. Komentář. I. Díl.* Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 694.

¹¹⁹ Ondřejová, D., Uveřejnění rozsudku ve sporech z nekalé soutěže, *Obchodněprávní revue* 2011, č. 6, s. 172.

¹²⁰ Srov. Hajn P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži.* Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2000, s. 247.

již plně rozvíjí výše uvedená zásada volného uvážení soudu, a to zejména proto, že soud je zde vázán pouze konkrétními okolnostmi případu.

3.7 Určovací žaloba

Určovací žaloba, jakožto institut občanského práva procesního, je upraven v § 80 občanského soudního řádu. Její aplikace je vázána na případy určení, zda tu určitý právní poměr či právo je či není, za předpokladu, že zde existuje „*naléhavý právní zájem*“¹²¹ a věcná legitimace žalobce. Dle D. Ondřejové má žaloba na určení obecnou preventivní povahu a „*má za účel poskytnout ochranu právnímu postavení žalobce dříve, než dojde k porušení právního vztahu nebo práva.*“¹²² Nicméně i zde je na místě přistupovat k obecné preventivní povaze určovací žaloby opatrně, neboť ani zde není tento atribut absolutním, což ostatně potvrzuje i Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 630/2002, kde se vyjádřil, že „*Určovací žaloba je použitelná tam, kde se její pomocí vytvoří pevný právní základ pro právní vztahy účastníků sporu. Nelze bez dalšího dovozovat, že s ohledem na preventivní charakter je použitelná pouze tehdy, nedošlo-li ještě k porušení práv, o jejichž ochranu jde.*“¹²³

Dle názoru D. Ondřejové¹²⁴ je žaloba na určení praktickým prostředkem ve sporech z nekalé soutěže, a to zejména z důvodu snížení finančních nákladů žalobce, jež díky této žaloby dosáhne rozhodnutí, zda se v daném případě jednalo o nekalosoutěžní jednání či nikoliv, aniž by již zaplatil soudní poplatek, který se vypočítává z hodnoty předmětu sporu. V případě uplatňování nároku na náhradu škody či přiměřeného zadostiučinění v penězích v nekalosoutěžních sporech může být tato částka dosti vysoká, navíc nelze opomíjet náklady právního zastoupení v případě úspěchu v nekalosoutěžním sporu.

---

¹²¹ § 80 občanského soudního řádu „*Určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.*“

¹²² Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 172.

¹²³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 11. 2002 sp. zn. 21 Cdo 630/2002.

¹²⁴ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 171.

S ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu ČR se žalobce nemusí obávat, že podáním žaloby na určení způsobí její rozhodnutí překážku věci rozsouzené pro následnou žalobu na plnění z důvodu nekalé soutěže. V rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 26 Cdo 540/2005 vyjádřil Nejvyšší soud k otázce vztahu mezi žalobou na plnění a žalobou určovací stran překážky věci rozhodnuté následující stanovisko: „...pravomocný rozsudek o žalobě na určení, zda tu právo nebo právní vztah je nebo není [§ 80 písm. c) o. s. ř.], nevytváří - zásadně - překážku věci rozsouzené pro žalobu na plnění [§ 80 písm. b) o. s. ř.] vycházející ze stejného skutkového základu (ze stejného skutku); tuto překážku tvoří jen ve vztahu k nové žalobě na určení...“¹²⁵. Opačně tomu však bude v případě uplatnění nejprve žaloby na plnění. K tomuto se vyjádřil Nejvyšší soud ČR v témže rozhodnutí „...Naopak platí, že pravomocný rozsudek o žalobě na plnění vytváří z hlediska identity předmětu řízení překážku věci rozsouzené pro řízení o žalobě na určení, zda tu právo nebo právní vztah je nebo není, vycházející z téhož skutkového základu (ze stejného skutku). Je tomu tak proto, že (pravomocný) rozsudek o žalobě na plnění v sobě zahrnuje (ať již výslovně nebo mlčky) kladné nebo záporné řešení otázky (ne)existence práva nebo právního vztahu, jež by měla být postavena najisto určovací žalobou, a staví tedy na stejném skutkovém základě (na stejné části skutku) jako žaloba určovací...“¹²⁶.

D. Ondřejová¹²⁷ spatřuje jako důvod ne příliš častého využívání institutu určovací žaloby v nekalosoutěžních sporech skutečnost, že soudy v rámci rozhodování o nárocích uplatněných v žalobách dle § 2988 občanského zákoníku posuzují nejprve, zda došlo k nekalosoutěžnímu jednání či nikoliv, a až následně se zabývají otázkou, zda je požadovaný nárok žalobce z popsaného nekalosoutěžního jednání vhodným. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že institut určovací žaloby je již zakomponován do první části rozhodovacího procesu soudu ve sporech z nekalé soutěže. To však nese pro žalobce nemalé rizika spojená zejména z výše uvedenými ekonomickými aspekty.

Osobně se tedy přikláním k prvotnímu vyřešení otázky, zda skutečně došlo k nekalosoutěžnímu jednání pomocí určovací žaloby, a teprve následně uplatnit nárok dle

---

¹²⁵ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 9. 2005 sp. zn. 26 Cdo 540/2005.

¹²⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 9. 2005 sp. zn. 26 Cdo 540/2005.

¹²⁷ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 173.

§ 2988 občanského zákoníku. Tento postup je dle mého názoru z důvodu právní jistoty pro žalobce nejbezpečnějším. Ačkoliv bude nutné provést v daném shodném skutkovém základu dvě řízení, jsem toho názoru, že primární posouzení oprávněnosti nároku může následné řízení ve věci nekalé soutěže jen urychlit.

3.8 Svépomoc, nutná obrana a oprávněná obrana

Kromě výše uvedených prostředků ochrany proti nekalé soutěži existují také tzv. mimosoudní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Jedná se zejména o svépomoc (§ 14 občanského zákoníku), nutnou obranu (§ 2905 občanského zákoníku) a oprávněnou obranu (§ 2984 odst. 2 občanského zákoníku). Hlavním důvodem pro vývoj těchto tří institutů ochrany byla potřeba dotčených osob domoci se ochrany proti nekalé soutěži často rychlejším a finančně méně náročným způsobem, než jsou dříve popsány soudní prostředky ochrany. Jak konstatuje P. Hajn¹²⁸: „*Soudní ochrana bývá mnohdy až „posledním útočištěm“ proti porušování práva.*“

Svépomoc je nově pravena ve dvou odstavcích § 14 občanského zákoníku. Ačkoliv se jedná o zřídka uplatňovaný prostředek ochrany proti nekalé soutěži, zejména s ohledem na spornost posouzení, zda byl způsob svépomoci přiměřený, neboť jak konstatuje O. Hruďa¹²⁹, „*patrně nikdo není schopen být objektivním soudcem ve své vlastní záležitosti.*“

Nová úprava se od předcházející úpravy § 6 občanského zákoníku 1964 liší zejména tím, že ustanovení o svépomoci rozděluje na dvě skutkové podstaty¹³⁰. Ohrožení práva dotčené osoby a opožděnost zásahu orgánu veřejné moci předpokládá odstavec první § 14 občanského zákoníku.

Druhý odstavec § 14 občanského zákoníku směřuje na případy bezprostředního ohrožení práva neoprávněným zásahem. V právu proti nekalé soutěži se budeme

---

¹²⁸ Srov. Hajn P. Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2000, s. 248.

¹²⁹ Srov. Hruďa O. Svépomoc v právu proti nekalé soutěži. Právní rozhledy 2013, č. 10, s. 343.

¹³⁰ Srov. Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 123.

nejčastěji setkávat s tzv. defenzivní svépomocí¹³¹, jež směřuje proti aktivnímu jednání rušitele, resp. k odvrácení jeho jednání.

Oprávněným ke svépomoci je dle ustáleného názoru jen osoba, jež byla zásahem ohrožena, popřípadě její zákonný zástupce či zmocněnec. S tímto úzkým vymezením nesouhlasí O. Hruďa¹³², který se spíše přiklání k širšímu pojetí, zejména v rámci nezmocněného jednatele. V nekalé soutěži se navíc často setkáváme s praktikami rušitele, proti nimž se může menší soutěžitel jen stěží bránit vlastními silami, často z důvodů velikosti a s tím související finanční silou většího soutěžitele (rušitele). V těchto případech, je dle O. Hruďy, na místě uplatnit i svépomocná opatření učiněná právnickou osobou oprávněnou hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků.

S ochranou proti nekalé soutěži formou svépomoci se typicky setkáme v případech, kdy soutěžitel přelepjuje svými reklamními letáky billboardy druhého soutěžitele¹³³. V tomto případě, by zásah ze strany veřejné moci přišel zjevně opožděně, možnost odhalení konkrétního pachatele je téměř rovna nule a následné stržení rušitelových reklamních letáků je zcela přiměřeným způsobem ochrany svých práv.

Nutná obrana je zvláštní formou výše uvedené svépomoci, jež se projevuje odvrácením útoku útočníka, během kterého však dojde k zásahu do útočnickových právem chráněných statků. Právní úpravu nutné obrany nalezneme v § 2905 občanského zákoníku. Důkazní břemeno, tj. prokázání, že byly naplněny znaky nutné obrany, zde nese vždy obránce. Nicméně obránce nemá ze zákona stanovenou povinnost odvracet útok nutnou obranou až jako posledním prostředkem. Není tedy povinen pokusit se nejprve utíkat a až poté se bránit.

Problematickou otázkou při posuzování nutné obrany bude zejména problematika excesu, tj. překročení mezí nutné obrany. Občanský zákoník v § 2905 stanovuje dva případy, ve kterých se může obránce dopustit excesu, a to jestliže napadenému hrozí vzhledem k jeho poměrům újma jen nepatrná nebo je-li obrana napadeného zcela zjevně

---

¹³¹ Srov. *Lavický, P. a kol.* Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 125.

¹³² Srov. *Hruďa O.* Svépomoc v právu proti nekalé soutěži. *Právní rozhledy* 2013, č. 10, s. 343.

¹³³ Srov. *Ondřejová, D.* Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 149.

nepřiměřená, vzhledem k závažnosti újmy útočníka, která mu v důsledku nutné obrany vznikla.

Pro posuzování přiměřenosti nutné obrany stanovuje zákonodárce v § 2907 občanského zákoníku podmínku přihlédnout také k omluvitelnému vzrušení myslí napadené osoby. P. Bezouška¹³⁴ je toho názoru, že pokud srovnáme posuzování excesu z nutné obrany dle soukromoprávní úpravy a veřejnoprávní úpravy, dojdeme k závěru, že soukromoprávní pojetí je oproti veřejnoprávnímu striktnější. Trestní zákoník (veřejnoprávní úprava) považuje za exces pouze obranu zcela zjevně nepřiměřenou, a poměřuje tak pouze obranu vůči způsobu útoku. Mohou tedy nastat situace kdy, ačkoliv obránci nevznikne trestněprávní odpovědnost, bude zde založena povinnost obránce nahradit způsobenou újmu dle občanského zákoníku.

Rozdílem nutné obrany oproti svépomoci je legitimace osob k nutné obraně, která se nevztahuje toliko na osoby napadené, jako je tomu u svépomoci, ale také na třetí osoby, pokud můžeme jejich jednání posoudit jako pomoc v nutné obraně. D. Ondřejová¹³⁵ uvádí jako příklad nutné obrany v rámci ochrany proti nekalé soutěži situaci, kdy se určitá osoba brání nekalosoutěžním aktivitám fyzicky, a to například vytlačení neodbytného prodejce ze dveří, při čemž dojde k poškození nabízených produktů prodejce.

Institut tzv. oprávněné obrany převzal občanský zákoník v nezměněné podobě z § 50 odst. 2 obchodního zákoníku do § 2984 odst. 2. Jak napovídá samotné označení, je oprávněná obrana institutem blízkým nutné obraně. Hlavní rozdíl mezi nutnou obranou a oprávněnou obranou spočívá v době, kdy dojde k uskutečnění obrany. Zatímco u oprávněné obrany je přípustný přiměřený časový odstup od útoku k uskutečnění obrany, u nutné obrany musí reakce proti hrozícímu či trvajícím útoku následovat bezprostředně.

Názory ohledně uplatnitelnosti oprávněné obrany i jiných skutkových podstatách nekalé soutěže kromě zlehčování (§ 2984 občanského zákoníku) nejsou jednotné. Dle P.

---

¹³⁴ Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 1526.

¹³⁵ Srov. Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 151.

Hajna¹³⁶ vzniká díky neurčitosti pojmu „*dobré mravy*“ prostor pro uvážení soudů, zda je obranné opatření, které by svou povahou mělo blízko k oprávněné obraně možné považovat za přípustné, i když ho zákon výslovně nepřipouští.

3.9 Opravná reklama jako možná ochrana proti nekalé soutěži

Dle názoru P. Hajna¹³⁷ nic v české úpravě nekalé soutěže nebrání tomu, aby byla jako přiměřené zadostiučinění či naturální restituce náhrady škody aplikovaná tzv. „*opravná reklama*“. Jedná se o reklamu, která nahrazuje klamavou reklamu a ve které je nekalosoutěžící subjekt povinen uvádět informace uvedené v dřívější nekalé reklamě na pravou míru, a to shodnou formou, tj. na stejném nosiči informací (televize, tisk), a po stejnou dobu. Tento institut je nejčastěji využíván v USA, proto bych si dovolil uvést první příklad z historie opravné reklamy v USA.

V roce 1914 se na americkém trhu poprvé objevila ústní voda značky Listerine. Prvního nekalosoutěžního jednání se však její tehdejší výrobci dopustili již v roce 1921, kdy ve své klamavé reklamě tvrdili, že ústní voda Listerine je „*všelék*“. Dle jejich reklamního sloganu je tato ústní voda vhodná ke snížení příznaků nachlazení, proti bolesti v krku a kašli.

V roce 1975 Federal Trade Commission, přikázal společnosti Warner-Lamber Co., Morris Plains, N.J. (tehdejší výrobci ústní vody), aby utratila 10.000.000 USD v opravné reklamě, jelikož od roku 1921 uvádějí na své ústní vodě lživé tvrzení. Znění opravné reklamy stanovil Federal Trade Commission následující: „*V rozporu s předchozím reklamním tvrzením Listerine nemůže zabránit nachlazení nebo bolesti v krku, či snížit jejich závažnost.*“¹³⁸ Tato opravná reklama měla být publikována tak dlouho, dokud nebude výše uvedený rozpočet vyčerpán. Proti tomuto rozsudku se společnost Warner-Lamber Co., odvolala.

---

¹³⁶ Srov. Hajn, P., Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2000, s. 252-253.

¹³⁷ Srov. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 244.

¹³⁸ Viz blíže Chicago Tribune ze dne 19. 12. 1975

<http://archives.chicagotribune.com/1975/12/19/page/7/article/ftc-listerine-ads-a-washout/index.html>.

Nicméně odvolání společnosti Warner-Lambert Co. zamítnul odvolací soud ve Washingtonu DC 14. září 1977, s tím, že pouze upravil znění opravného sloganu reklamy tak, že odstranil úvodní část „*V rozporu s předchozím reklamním tvrzením*“.¹³⁹ Ačkoliv se částka 10.000.000 USD s ohledem na velikost amerického trhu jeví jako zanedbatelná, přihlédneme-li ke skutečnosti, že se jednalo o první rozhodnutí ohledně opravné reklamy, navíc v roce 1975, pak je toto rozhodnutí zcela přelomové.

I přesto, že se nejsem zastáncem bezmyšlenkového přejímání všeho amerického jako správného, domnívám se, že oproti současné úpravě přiměřeného zadostiučinění např. ve formě omluvy je opravná reklama prostředkem, který soutěžitele zasahuje citelněji a může mít mnohem větší efekt na zákazníky než opožděná omluva. Úprava opravné reklamy by dle mého názoru mohla být vítaným sankčním prostředkem ochrany proti nekalé soutěži v naší tuzemské úpravě. Co se týče efektivity regulace nekalých praktik soutěžitelů, tak i zde bude samozřejmě záležet na rozhodovací praxi soudů. Ty by musely tento prostředek vnímat jako sankci za nekalosoutěžní jednání soutěžitele a jako o takovém prostředku o něm rozhodovat, abychom se časem nedostali do současné situace, kdy se soutěžitelům nekalá soutěž vzhledem k nízkým peněžitým částkám přiměřeného zadostiučinění skutečně vyplatí.

4. Ochrana proti nekalé soutěži na sociálních sítích

V této kapitole se budu věnovat modernímu fenoménu, kterým jsou sociální sítě. Jako příklad si dovolím použít službu Facebook, která patří bezesporu mezi nejrozšířenější sociální sítě v České republice. Smyslem této kapitoly, jak již napovídá její název, není podrobný rozbor fungování sociálních sítí, ale snaha zhodnotit současnou

---

¹³⁹ Rozhodnutí U.S. Court of Appeals for the District of Columbia Circuit ze dne 14. září 1977 „*The Warner-Lambert Company petitions for review of an order of the Federal Trade Commission requiring it to cease and desist from advertising that its product, Listerine Antiseptic mouthwash, prevents, cures, or alleviates the common cold. The FTC order further requires Warner-Lambert to disclose in future Listerine advertisements that: "Contrary to prior advertising, Listerine will not help prevent colds or sore throats or lessen their severity." We affirm but modify the order to delete from the required disclosure the phrase "Contrary to prior advertising." ...*“. Podrobněji k tomuto rozhodnutí viz: <http://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/F2/562/749/293620/>.

možnost ochrany proti nekalé soutěži na Facebooku, zejména stran její efektivnosti. Nicméně pro jednodušší orientaci v problematice si dovolím krátce nastínit základní principy fungování služby Facebook, a to v rozsahu potřebném pro téma diplomové práce.

Na Facebooku se můžeme setkat jak s osobními profily uživatelů, které nesmějí být využívány ke komerčním účelům dle čl. 4 bod. 4 Prohlášení o právech a povinnostech¹⁴⁰, tak i s Facebook Stránkami, které podrobně upravují Podmínky Facebook Stránek¹⁴¹, které právě slouží ke komerčním účelům. Z toho vyplývá, že s nekalosoutěžním jednáním se budeme setkávat zásadně v oblasti Facebook Stránek.

Již v úvodním ustanovení Podmínek Facebook Stránek nalezneme povinnost každého, kdo takovouto Facebook Stránku (dále jen „stránka“) zakládá, zajistit, aby jeho stránka dodržovala všechny příslušné zákony, nařízení a předpisy.¹⁴² Samozřejmě kromě Podmínek Facebook Stránek je správce stránky povinen dodržovat také ostatní pravidla upravená v ostatních předpisech Facebooku, mezi které patří zejména Prohlášení o právech a povinnostech, Principy Facebooku¹⁴³ nebo Zásady používání dat¹⁴⁴.

Pokud správce vytvoří stránku např. za účelem podpory značky nebo zájmu o značku, nesmí tato stránka být zaměnitelná s oficiální stránkou a pochopitelně nesmí porušovat ničí práva. Navíc v případě, že se nejedná o správce oficiální stránky, ale např. pouze o správce výše uvedené stránky na podporu značky, je dle čl. 1. písm. B) Podmínek Facebook Stránek povinen jasně uvést, že se nejedná o oficiální stránku „*značky, entity (místa nebo organizace) nebo veřejné osobnosti.*“¹⁴⁵

---

¹⁴⁰ Srov. Prohlášení o právech a povinnostech <https://cs-cz.facebook.com/legal/terms> „*Svoji osobní Timeline nepoužijete ke komerčnímu obohacení. K těmto účelům budete používat Facebook Stránku.*“

¹⁴¹ Blíže viz Podmínky Facebook Stránek ze dne 8. 1. 2015 https://www.facebook.com/page_guidelines.php

¹⁴² Srov. Podmínky Facebook Stránek ze dne 8. 1. 2015 „*Jste povinni zajistit, aby vaše stránka dodržovala všechny příslušné zákony, nařízení a předpisy.*“

¹⁴³ Blíže viz Principy Facebooku <https://www.facebook.com/principles.php>.

¹⁴⁴ Blíže viz Zásady používání dat <https://www.facebook.com/about/privacy/>.

¹⁴⁵ Srov. Čl. 1 písm. B) Podmínek Facebook Stránek ze dne 8. 1. 2015 „*Kterýkoli uživatel smí vytvořit stránku za účelem vyjádření podpory nebo zájmu o značku, entitu (místo nebo organizaci) nebo veřejnou osobnost za předpokladu, že si ostatní nebudou moci takovou stránku splést s oficiální stránkou nebo taková stránka nebude porušovat ničí práva. Pokud vaše stránka není oficiální stránkou značky, entity (místa nebo*

Co se však stane, pokud správce, takové stránky tyto podmínky nedodrží, ba dokonce je úmyslně poruší? Dle čl. 14 Prohlášení o právech a povinnostech¹⁴⁶ je v takovém případě Facebook oprávněn přestat poskytovat část funkcí nebo všechny funkce služby Facebook. S ohledem na počet uživatelů služeb Facebook (za třetí čtvrtletí 2014 bylo aktivních uživatelů Facebooku 1,393 miliardy¹⁴⁷), lze jen stěží předpokládat, že by šlo efektivně potírat případy, kdy se stránka dostane do rozporu s předpisy Facebooku, pokud by kontrola probíhala pouze ze strany Facebooku, resp. jejich zaměstnanců. Proto Facebook umožňuje tzv. „nahlášení“, kdy uživatel, který zjistí, že určitý osobní profil je falešný, či není spravován osobou, za kterou se vydává, může nahlásit takový profil a Facebook předmětný profil prošetří, případně takový profil zablokuje nebo v krajním případě takový profil smaže.

Pakliže se jedná o stránku, která se vydává za oficiální, nebo je s oficiální stránkou zaměnitelná, může ji správce oficiální stránky opět nahlásit a v elektronickém formuláři, umístěném na internetových stránkách Facebooku, vysvětlit bližší podrobnosti, zejména doložit své právo ke značce, či ke správcovskému oprávnění k oficiální stránce. Facebook by poté měl postupovat stejně jako v případě falešného profilu, tj. vyzvat rušitele o sdělení rozhodných skutečností, jež ho opravňují spravovat danou stránku.

Dle mého názoru je jediná možnost ochrany před nekalou soutěží na Facebooku uskutečňována pomocí zablokování či smazání účtu na základě tzv. nahlášení. Takový způsob ochrany se sice může jevit jako dostatečně účinné řešení, nicméně o jeho efektivnosti si dovolím pochybovat. Vzhledem k tomu, že založit si Facebookový profil pod smyšleným jménem, spojeným s jednorázovou e-mailovou adresou pouze za účelem např. vyvolání nebezpečí záměny (§ 2981 občanského zákoníku), či zlehčování (§ 2984 občanského zákoníku) svého konkurenta, nepředstavuje pro průměrně zkušeného

---

organizace) nebo veřejné osobnosti, je vaší povinností : i. nezveřejňovat příspěvky a obsah takovým způsobem, jako kdyby pocházely od oprávněného zástupce obsahu stránky, a ii. jasně uvést, že stránka není oficiální stránkou značky, entity (místa nebo organizace) nebo veřejné osobnosti.“

¹⁴⁶ Srov. čl. 14 Prohlášení o právech a povinnostech „Pokud porušíte ustanovení nebo smysl tohoto Prohlášení nebo nás jinak vystavíte riziku či možnosti trestního stíhání, můžeme vám přestat poskytovat část funkcí nebo všechny funkce služby Facebook. Na tuto skutečnost vás upozorníme e-mailem nebo při vašem následujícím pokusu o přístup k vašemu účtu.“

¹⁴⁷ Srov. statistické údaje k počtu uživatelů služby Facebook <http://www.statista.com/statistics/264810/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/>.

uživatele internetu, resp. Facebooku, sebemenší komplikace, neshledávám pozastavení či smazání účtu jako dostatečný prostředek ochrany. Pokud bude tedy falešný účet nahlášen, následně zablokovan a smazán (tento proces může trvat i několik měsíců – viz případ Českých aerolinií ze dne 7. 3. 2015¹⁴⁸), může dotyčný rušitel během jedné hodiny pokračovat v činnosti pod jiným profilem a takovýmto způsobem může pokračovat, dokud osoba dotčená nekalosoutěžním jednáním boj nevzdá.

Rušitel však může také pouze navodit dojem, že je v určitém vztahu k oficiální stránce jiného soutěžitele a následně pomocí parazitování na pověsti jiného soutěžitele (§ 2982 občanského zákoníku) prodává své výrobky zákazníkům. V takových případech se jeví jako nejefektivnější možnost ochrany zakoupit si zboží z falešné stránky, z obdržené faktury od rušitele zjistit identifikační údaje potřebné pro podání žaloby vůči rušiteli a následně se obrátit na soud s nárokem z nekalosoutěžního jednání vůči rušiteli.

---

¹⁴⁸ Blíže viz http://ekonomika.idnes.cz/csa-maji-falesnou-stranku-na-facebooku-dh1-/eko-doprava.aspx?c=A150306_155324_eko-doprava_rny#utm_source=sph.idnes&utm_medium=richtext&utm_content=top6.

Závěr

Právo proti nekalé soutěži je velice dynamickým a rychle se vyvíjejícím se právním odvětvím. Pro efektivní aplikaci prostředků ochrany proti nekalé soutěži je nutné znát nejen právní úpravu, ale také se orientovat v rozhodovací praxi soudů, neboť ta, ostatně jako i v jiných odvětvích práva, zastává velice důležitou roli. Předkládaná diplomová práce představuje kromě komplexního přehledu soukromoprávních prostředků ochrany proti nekalé soutěži také rozbor legitimovaných subjektů ve sporech z nekalé soutěže a v neposlední řadě také nástin a zhodnocení současné možnosti ochrany proti nekalé soutěži na sociální síti Facebook.

Krom výše uvedených okruhů jsem se ve své diplomové práci zabýval také srovnáním současné soukromoprávní úpravy (tj. úpravy účinné od 1. 1. 2014) s dřívější soukromoprávní úpravou. Jako největší přínos rekodifikace soukromého práva v ČR, hodnotím sjednocení většiny soukromoprávních prostředků ochrany proti nekalé soutěži do občanského zákoníku. Ačkoliv se zákonodárci podařilo rekodifikací odstranit legislativní chybu týkající se obráceného důkazního břemene v případě srovnávací reklamy (v dřívější úpravě § 54 odst. 2 obchodního zákoníku), jedním z nedostatků nové úpravy je chybějící nová skutková podstata dotěrného obtěžování (§ 2980 občanského zákoníku) ve výčtu skutkových podstat, u nichž probíhá právě výše zmíněné obrácení důkazního břemene ve prospěch spotřebitele. Jde-li však o novou skutkovou podstatu dotěrného obtěžování (§ 2980 občanského zákoníku), zastávám názor, že snaha zákonodárce postupně kazuisticky popisovat jednotlivé skutkové podstaty nekalé soutěže je v situaci, kdy lze nekalosoutěžní jednání postihovat na základě subsumpce pod generální klauzuli nekalé soutěže, zcela nadbytečná.

Ve své diplomové práci jsem se, mimo jiné, také zabýval legitimací subjektů ve sporech z nekalé soutěže. Ačkoliv tato část soukromoprávní úpravy ve většině případů nedoznala podstatných změn, na drobné změny jsem si dovolil upozornit výše v textu. Vzhledem ke skutečnosti, že zákonodárce ze znění generální klauzule (§ 2976 odst. 1

občanského zákoníku) vypustil termín spotřebitel, jenž je definován v § 419 občanského zákoníku, a namísto tohoto termínu dále užívá termín zákazník, se domnívám, že by termín zákazník měl být z důvodu právní jistoty rovněž definován v obecné části občanského zákoníku.

Ve třetí kapitole diplomové práce jsem se podrobně zabýval soukromoprávními prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Dle mých provedených zjištění se v praxi setkáváme nejčastěji s nároky zabraňovacími, a to především s nárokem na zdržení se nekalosoutěžního jednání. Ze skupiny nároků kompenzačních je častěji než nárok na náhradu škody využíván nárok na přiměřené zadostiučinění. Na ten se dle ustanovení § 2894 odst. 2 občanského zákoníku obdobně použije ustanovení o náhradě škody. Občanský zákoník však nově zavádí namísto principu objektivní odpovědnosti za škodu s možností liberace princip subjektivního zavinění. Ačkoliv se tato změna může vůči poškozenému jevit jako příliš tvrdá, jsem toho názoru, že zákonodárce dostatečně zmírňuje zavedení tohoto nového principu vytvořením vyvratitelných domněnek v § 2911 a § 2912 občanského zákoníku, jež presumují nedbalostní zavinění rušitele.

Na závěr třetí kapitoly jsem se věnoval úvaze de lege ferenda stran opravné reklamy jako možného budoucího prostředku ochrany proti nekalé soutěži. Jak jsem již výše v textu uvedl, jeví se mi opravná reklama jako velice užitečný sankční prostředek, jenž by mohl být významným institutem při ochraně hospodářské soutěže.

V poslední kapitole své diplomové práce jsem nastínil současnou možnost obrany proti nekalé soutěži na sociálních sítích. Osobně se domnívám, že v sociálních sítích se skrývá dosud neodhalený nekalosoutěžní potenciál. Zejména s ohledem na skutečnost, že společnost Facebook již začala s testováním prodeje zboží uživatelů přímo prostřednictvím jejích služeb Facebook skrze tlačítko „koupit“. V budoucnu se tak mohou uživatelé sociálních sítí setkávat s častější, přesnější a mnohem cílenější formou reklamy, jejichž inzerentům budou, za cenu pohodlí, poskytovat veškeré údaje o nákupech, zejména pak informace, jak často a v jaké hodnotě na internetu nakupují. Tato představa se mi jeví jako naprosté popírání snahy zákonodárce o ochranu příjemců před dotěrným obtěžováním soutěžitelů, neboť příjemci těchto reklam sice budou mít možnost tyto

reklamy tzv. nahlásit, čímž zamezí jejich dalšímu zobrazování, ale tento proces nahlášení je opět spojen s vyplněním elektronického dotazníku, což ve svém důsledku znamená časové výdaje příjemce, jež jsou srovnatelné s mazáním nevyžádané elektronické pošty či vyhazováním tištěných letáků ze schránky.

Celkově však hodnotím právní úpravu nekalé soutěže po rekonstrukci soukromého práva v ČR jako přehlednější a až na drobné legislativní nedostatky kvalitní. Navíc skutečnost, že dřívější judikatura je aplikovatelná i na současnou právní úpravu, jen podporuje princip právní jistoty. Dle mého názoru je právo proti nekalé soutěži jedním z nejdynamičtějších právních odvětví vůbec, a to zejména z důvodu neutuchající kreativity soutěžitelů.

Seznam zkrácených názvů

Listina základních práv a svobod	– ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Občanský soudní řád	– zákon č. 99/1963., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
Občanský zákoník	– zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
Občanský zákoník 1964	– zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Obchodní zákoník	– zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Trestní zákoník	– zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o ochraně spotřebitele	– zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
Zákon proti nekalé soutěži	– zákon č. 111/1927 Sb. z. a n., zákon o ochraně proti nekalé soutěži, ve znění pozdějších předpisů

Použitá literatura

Knihy

Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kolektiv. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 383, ISBN 978-80-7400-547-3

David, L.; Ištvané, F.; Javůrková, N.; Kasíková, M.; Lavický, P. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. I. Díl. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 1072, ISBN 978-80-7357-460-4

Eliáš, K., Bejček, J., Hajn, P. a kol. Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2007, s. 652, ISBN 978-80-7179-583-4

Eliáš, K. a kol. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava: Sagit, 2012, s. 1119, ISBN 978-80-7208-922-2

Hajn P. Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2000, s. 329, ISBN 80-210-2282-5

Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 2072, ISBN 978-80-7400-287-8

Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 2400, ISBN 978-80-7400-529-9

Munková, J. Právo proti nekalé soutěži. Komentář. 3. vydání, Praha : C. H. Beck, 2008, s. 244, ISBN 978-80-7179-543-8

Ondřejová, D. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, s. 364, ISBN 978-80-7400-522-0

Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 315, ISBN 978-80-7357-505-2

Ondřejová, D. Přehled judikatury ve věcech nekalé soutěže. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s. 2011, s. 302, ISBN 978-80-7357-670-7

Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. Praha : Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1516, ISBN 978-80-7478-369-2

MACEK, J., Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže. 1. vydání, C. H. Beck, 2000, s. 481, ISBN 80-7179-256-X

Odborné články

Hajn, P. Zjevné a méně zřejmé změny v českém právu proti nekalé soutěži. Obchodněprávní revue, 2011, č. 7

Hajn, P. Nekalá soutěž a některá obecná ustanovení nového občanského zákoníku. Obchodněprávní revue, 2014, č. 4

Hruda O. Svépomoc v právu proti nekalé soutěži. Právní rozhledy 2013, č. 10

Ondřejová, D. Nová skutková podstata nekalé soutěže „dotěrné obtěžování“, aneb další regulace již regulovaného? Obchodní právo 2013, č. 12

Ondřejová, D. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži obsažené v obchodním zákoníku. Nárok zadržovací a odstraňovací. Bulletin advokacie, 2010, č. 4

Ondřejová, D., Uveřejnění rozsudku ve sporech z nekalé soutěže, Obchodněprávní revue 2011, č. 6

Raus, D. Spory o nekalou soutěž a aktivní legitimace. Právní rádce, 1998, č. 3

Internetové zdroje

Konkrétní změny v právní úpravě majetkové újmy v novém občanském zákoníku
dostupné z WWW:

<<http://obcanskyzakonik.justice.cz/nahrada-ujmy/konkretni-zmeny/majetkova-ujma-skoda/>>

Chicago Tribune ze dne 19. 12. 1975 dostupné z WWW:

<<http://archives.chicagotribune.com/1975/12/19/page/7/article/ftc-listerine-ads-a-washout/index.html>>

Rozhodnutí U. S. Court of Appeals for the District of Columbia Circuit ze dne 14. září 1977 dostupné z WWW:

<<http://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/F2/562/749/293620/>>

Prohlášení o právech a povinnostech dostupné z WWW:

<<https://cs-cz.facebook.com/legal/terms>>

Podmínky Facebook Stránek ze dne 8. 1. 2015 dostupné z WWW:

<https://www.facebook.com/page_guidelines.php>

Principy Facebooku dostupné z WWW:

<<https://www.facebook.com/principles.php>>

Zásady používání dat dostupné z WWW:

<<https://www.facebook.com/about/privacy/>>

Statistické údaje k počtu uživatelů služby Facebook dostupné z WWW:

<<http://www.statista.com/statistics/264810/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/>>

ČSA se už měsíce marně snaží zablokovat falešný facebookový profil dostupné z WWW:

<http://ekonomika.idnes.cz/csa-maji-falesnou-stranku-na-facebooku-dh1-/eko-doprava.aspx?c=A150306_155324_eko-doprava_rny#utm_source=sph.idnes&utm_medium=richtext&utm_content=top6>

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 111/1927 Sb. z. a n., zákon o ochraně proti nekalé soutěži, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/29/ES, ze dne 11. 5. 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě

Judikatura

Nejvyšší soud ČR

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. února 2006, sp. zn. 32 Odo 189/2005

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 10. 2003 sp. zn. 29 Odo 106/2001

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 1. 2007 sp. zn. 32 Odo 1464/2006

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 1. 2006, sp. zn. 32 Odo 1642/2005

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 1. 2011 sp. zn. 23 Cdo 1748/2010

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 9. 2002 sp. zn. 29 Odo 652/2001

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 6. 2008, sp. zn. 32 Odo 1568/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2013 sp. zn. 23 Cdo 3893/2010

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 8. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4669/2010

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. září 2002, sp. zn. 29 Odo 652/2001

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 7. 2012, sp. zn. 23 Cdo 3704/2011

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 9. 2003, sp. zn. 30 Cdo 1542/2003

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 11. 2008, sp. zn. 31 Cdo 3161/2008

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 3. 2006, sp. zn. 32 Odo 1230/2005

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 7. 2011 sp. zn. 28 Cdo 4755/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 11. 2002 sp. zn. 21 Cdo 630/2002

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 9. 2005 sp. zn. 26 Cdo 540/2005

Nejvyšší správní soud

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2014, sp. zn. 4 As 98/2013

Vrchní soudy

Rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 186/96

Nejvyšší soud SR

Usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 4 Obo 84/2007

Soudní dvůr Evropské unie

Rozsudek soudního dvora Evropských společenství ze dne 22. 11. 2001, spojené věci C-541/99, C-542/99

Ostatní zdroje

Sněmovní tisk 990/0 dostupný z WWW:

<<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&T=990>>

Resumé

Tato diplomová práce se zabývá právním postihem nekalé soutěže z pohledu soukromého práva. Cílem této práce je provést rozbor jednotlivých soukromoprávních prostředků ochrany proti nekalé soutěži, které jsou upraveny v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Dále je pozornost v práci věnována také legitimaci subjektů ve sporech z nekalé soutěže a soukromoprávní ochraně proti nekalé soutěži na sociální síti.

Diplomová práce je rozdělena do čtyř kapitol. Úvod první kapitoly je věnován právu proti nekalé soutěži obecně. První podkapitola blíže rozvádí generální klauzuli nekalé soutěže upravené v § 2976 občanského zákoníku, a to zejména stran jejího historického vývoje. Druhá podkapitola se věnuje nové skutkové podstatě dotěrného obtěžování, která byla mezi speciální skutkové podstaty nekalé soutěže upravené v občanském zákoníku zařazena v důsledku rekodifikace soukromého práva v České republice.

Druhá kapitola této diplomové práce je zaměřena na legitimaci subjektů ve sporech z nekalé soutěže. Tato kapitola pojednává o aktivně a pasivně legitimovaných subjektech, jež ve sporech z nekalé soutěže vystupují, a snaží se také tyto jednotlivé subjekty podrobně specifikovat. Zvláštní pozornosti se v podkapitolách dvě a tři dostává zejména soutěžiteli a zákazníkovi, jakožto aktivně legitimovaným subjektům ve sporech v oblasti nekalé soutěže.

Ve třetí kapitole, která je zásadní kapitolou této diplomové práce, je pozornost věnována jednotlivým soukromoprávním prostředkům ochrany proti nekalé soutěži. Prvních pět podkapitol se věnuje prostředkům, které jsou upraveny v občanském zákoníku. Podkapitoly šest a sedm pak upravují prostředky upravené v občanském soudním řádu. Osmá podkapitola se věnuje tzv. mimosoudní ochraně proti nekalé soutěži a v poslední podkapitole se nachází úvaha de lege ferenda nad opravnou reklamou jakožto možným prostředkem ochrany proti nekalé soutěži.

Čtvrtá a poslední kapitola se v úvodu blíže zabývá podmínkami užívání sociální sítě Facebook za účelem účasti na hospodářské soutěži. Závěr této kapitoly patří zhodnocení možnosti ochrany proti nekalé soutěži na sociální síti, zejména stran její efektivnosti.

Abstract

This diploma thesis deals with the issue of legal penalty for unfair competition from the perspective of private law. The goal of this thesis is to analyze the respective private law means of protection against unfair competition, which are governed by Act no. 89/2012 Coll., The Civil Code and the Law no. 99/1963 Coll., The Civil Procedure Code. Attention is also paid to the legitimation of subjects in disputes arising from unfair competition and private law protection against unfair competition on the social network.

The thesis is divided into four chapters. The introduction to the first chapter is dedicated to law against unfair competition in general. The first subchapter expands in detail on the general clause governed by § 2976 of the Civil Code, especially its historical development. The second subchapter deals with the facts of the case of the intrusive harassment, which was newly included among the special facts of unfair competition regulated by the Civil Code due to the recodification of private law in the Czech Republic.

The second chapter of this thesis focuses on the legitimation of the subjects in disputes arising from unfair competition. This chapter deals with actively and passively legitimized subjects that appear in disputes of unfair competition; it attempts to specify these individual entities in detail. In subchapters two and three special attention is paid to competitors and customers, as the actively legitimized subjects in disputes arising from unfair competition.

In the third chapter, which is the key chapter of this thesis, attention is paid to individual private law means of protection against unfair competition. The first five subchapters deal with means which are regulated by the Civil Code. Subchapters six and seven focus on means regulated by the Civil Procedure Code. The eighth subchapter deals with the so-called extrajudicial protection against unfair competition, and the last subsection provides a consideration *de lege ferenda* on corrective advertising as a possible means of protection against unfair competition.

The introduction to the fourth and final chapter offers a closer look at the terms of use of the social network Facebook for participating in the competition. The conclusion of this chapter includes the evaluation of the possibility of protection against unfair competition on the social network, particularly in regard to its effectiveness.

Klíčová slova a název práce v anglickém jazyce

Klíčová slova

právní postih

nekalá soutěž

Key Words

legal penalties

unfair competition

Název práce v anglickém jazyce

Legal Penalties for Unfair Competition